

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrti leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 218.—
mesečno " " " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENE

Gene inseratom:
Enostolna pettina vrata mali
oglas po K 4.— in K 6.—
veliki oglas nad 45 mm vr-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb. 9.011, sarajev. 7583, praga in dunaj. 24.797

Gorazd II. in Dositej.

Lansko leto je srbska cerkev slavila navidezno zmagoslavje, ko je bil reformistični moravski duhovnik dr. Matija Pavlik od srbskega patriarha v Beogradu posvečen za moravskega škofa »češke narodne cerkve«. Srbska javnost je slavila ta dogodek kot zmago pravoslavja med Čehi in kot povratek Čehov k veri sv. Cirila in Metoda. Belgrajska občina je novemu škofu priredila sijajen banket in jugoslovanska vlada mu je podelila red sv. Save II. stopnje.

Matija Pavlik si je nadel ime Gorazd in se predstavljal kot pravi naslednik moravskega nadškofa sv. Metoda, ki je Gorazda določil za svojega naslednika. Srbski slavnostni govorniki in srbski cerkveni časopisi so govorili o zmagi Ciril-Metodove ideje, ki je po »tisočletnem suženstvu« Čeha zopet privedla k »slovanskemu pravoslavju«.

Kot posredovalec je nastopal srbski škof Dositej, ki je dolgo bival med Čehi ter sodeloval pri agitaciji in organizaciji »češke narodne cerkve«. Srbski episkopat je odobril Dositejevo delovanje in soglasno izbral Pavlika za škofa. A vendar se zdi, da so bili predstavniki srbske cerkve preveč lahkoverni in površni. Reformistični moravski škof je sicer molil nicejsko-carigradsko veroizpoved in se odpovedal »katoličkim novotarijam«, a srbski episkopat bi bil moral stvar nekoliko bolj preiskati.

Češka narodna cerkev je na svojem cerkvenem zboru 8. januarja 1921. izjavila, da sicer priznava 7 vesoljnih cerkvenih zborov in nicejsko-carigradsko veroizpoved, a da obenem naglašajo načelo razvoja krščanstva in svobodo vesti. Ravno M. Pavlik je predlagal to »dogmatično« stališče. Vsakemu resnemu teologu je jasno, da se češka cerkev s tem bistveno razlikuje od pravoslavja; jasno je tudi, da se razvojno načelo in svoboda vesti ne sklada s prvim delom Pavlikovega dogmatičnega stališča, posebno pa se to ne sklada s pravoslavjem. Srbskemu episkopu Dositeju je to moralo biti znano. A vendar tega ni poročal srbskemu episkopatu. Tudi Pavlik je to zamlčal, ko je pred srbskim episkopatom molil veroizpoved; odkrel se je »katoličkim novotarijam«, a ni se formalno odrekel svojim novotarijam. Dositej bi moral Pavlika in srbski episkopat na to opozoriti. S tem je Dositej grešil proti osnovnim dogmatičnim in pravnim načelom pravoslavne cerkve.

Češka narodna cerkev je izvolila dr. farskega za patriarha in je njegovo glasilo »Česky Zpas« priznala za uradno glasilo češke cerkve. A ta uradni list je vedno pisal, da more češka cerkev od srbske cerkve sprejeti škofovsko posvečenje samo pod pogojem, da ostane popolnoma neodvisna in da se s tem nič ne veže (3. aprila 1921). Isto je »patriarh« Farsky z drugimi besedami izjavil, ko je v Pragi slovesno pozdravil Pavlika (Gorazda) in Dositeja. Gorazd in Dositej sta dobro vedela, na kakšnem stališču stoji »patriarh« Farsky in velika večina češke cerkve, a na vse to sta molčala.

Napoved pa se je zadeva pričela jasni. Pavlik-Gorazd se je streznil in se zavedel svojega abnormalnega položaja. V svojem glasilu »Za Pravdu« izjavlja, da se je v njem izvršil »razvoj od leve na desno« in da si je svest svoje obveznosti do srbske cerkve. Češka cerkev se je po dogovoru s srbsko cerkvijo zavezala; torej ni več popolnoma svobodna, ampak svobodna samo še v »okviru dogovorov«, t. j. priznati mora dogme pravoslavne cerkve. »Ako bo šla češka cerkev dalje po poti radikalizma, potem se ji ne bom več vsiljeval, ker ne morem prevzeti odgovornosti za njen razvoj«, tako resignirano končuje Gorazd II. svojo izjavo.

Gorazd-Pavlik je izjavil, da je srbski episkopat za tako slavljeni čin sakramentalne zveze s češko cerkvijo odgovoren pred svojo cerkvijo in pred drugimi pravoslavnimi cerkvami. Prav bi bilo, da bi srbski episkopat temeljito in vestno preiskal Dositejevo delovanje med Čehi in njegovo posredovanje med češko in srbsko cerkvijo. Ali je Dositej morebiti varal svojo cerkev, ali je bil pa sam prevaran?

Ali ni Dositej pravzaprav agitiral za odpad od pravoslavja, ko je indirektno agitiral za odpad od krščanskih tradicij? Ali ni bilo skrajno lahkomišno in površno, ko je odpad od katoliške cerkve smatral za »vrnitev k pravoslavju«? Negacija katoličanstva še ni istovetna s pravoslavjem. Ali je Dositejevo delovanje v soglasju z

načeli pravoslavne cerkve? Dokler ni vse to točno preiskano, toliko časa bi moral Dositej opustiti svoje »misijonstvo« med Čehi in naša vlada, ki ga podpira kot pravoslavnega škofa, bi mu morala odreči denarno pomoč za tako sumljive svrhe. Ugled naše države zahteva, da se onemogoči tako pustolovstvo.

Seja narodne skupščine.

Beograd, 8. julija. (Izv.) Danes ob 10.20 dopoldne je bila otvorjena seja narodne skupščine. Ko so bile končane formalnosti, so prešli na kratka vprašanja. Minister Pucelj je odgovarjal poslancu Filipoviću in Urošu Stejiću glede poljedeljskega zakona. Povedal je, da je bilo doslej izdelanih 11 načrtov o tem zakonu, do čim se jih 5 še obdelava. Potrebno je, da prouči to vprašanje posebni ministrski odbor. Interpelanti so bili s tem odgovorom zadovoljni. — Minister za agrarno reformo Krsta Miletić je odgovarjal na interpelacijo poslanca Popovića glede pašnikov. Interpelant se je z odgovorom zadovoljil. — Nato je narodna skupščina prešla na sklepanje o predlogu zborničnega predsednika glede izključitve poslanca Vidakovića za tri seje in izgubo dnevnice posl. Šegvića radi včerajšnjega incidenta. Nato je povzel besedo posl. Vidaković, ki je obžaloval to, kar se je zgodilo, kazni, ki mu je bila naložena je mirno sprejel. Pri tej priliki je navajal, da je hotel posl. Šegvić na posestvu Koteka izgnati nekatere dobrovoljce, da bi tamkaj z neko subotiško banko ustanovil veliko podjetje. To je on (Vidaković) slišal od radikalnega poslanca Mladenovića. Radi tega ne ve, zakaj mu je Šegvić zakladel, da je lažnik. Šegvić je trdil, da ga je Vidaković dvakrat žalil. Prvič ni res, da bi bil hotel izgnati dobrovoljce, o čemer more pričati minister za agrarno reformo. On sam ima 32 let državne službe, ki jo je vso prebil v najopasnejših albanskih pokrajinah, sedaj pa je moral doživeti, da mu je nekdo, ki bi moral biti njegov sin, dal zaušnico. Ne more se spominjati, da bi bil Vidaković zakladel, da je lažnik. Ve samo to, da je Vidaković pobegnil iz dvorane, in sicer ne samo iz dvorane, temveč tudi s hodnika. On zahteva od parlamenta zadoščenje, ki naj mu da priložnost, da s poslancem Vidakovićem obračuna na svoj način. Minister za agrarno reformo Miletić je dejal, da je to že drugi slučaj, ko mora vzeti v varstvo posamezne poslance. Nihče ni zahteval, da se dobrovoljci vržejo s Kotekevega pose-

stva. Preden se kaj trdi, je treba imeti o tem natančne podatke. Nato je izjavil predsednik zbornice dr. Ribar, da je poslanca Šegvića radi neparlamentarnega obnašanja pozval k redu. — Narodna skupščina je nato sprejela predlog predsednika glede izključitve posl. Vidakovića. Predsednik dr. Ribar je pozval Vidakovića, naj se odstrani iz zbornice, kar je ta tudi storil. — Nato je zbornica prešla da dnevni red. Kot prvi je govoril zemljoradnik Uroš Stajić, ki je napadal vlado, ker je brez dovoljenja parlamenta porabila kredite. Dejal je, da ne more biti tu dobre volje v svrhu obnove države, temveč da je opaziti le poizkuse, ki jih pa ni smatrati za resne. Nato je govoril o državnem proračunu, ki ga je izgovoril dr. Ninčić in ki je bil takrat predložen narodni skupščini, ki ga je baje ta odklonila. V dobi ministrovanja dr. Ninčića so bili ti skani prvi bankovci in tedaj se je začelo izmetavanje državnih novcev. Kritiziral je davke in izjavil, da ni zadovoljen s tem, da v Srbiji sploh nimajo zemljiškega katastra. Glasoval bo proti predlogu. — Nato je govoril posl. Mihajlo Cvirkić, ki je zvrčal vso krivdo današnjih težavnih razmer na posledice vojne. Izjavil je, da je nujna potreba graditi šole v selskih občinah in omenjal, naj bi država raje gradila šole nego vojašnice. — Seja je bila ob 13. prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob šestnajstih.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Na popoldanski seji narodne skupščine je najprej govoril posl. Ivo E v e k o v i ć (Jugoslovanski klub), ki je kritiziral proračun iz raznih vzrokov in v daljšem govoru dokazal, da proračun absolutno ne odgovarja današnjim razmeram. Zaradi tega bo glasoval proti. — Zemljoradnik Mihajlo Stojić je kritiziral proračun s stališča programa njegove stranke, zlasti zaradi tega, ker vlada premalo upošteva razmere zemljoradnikov. Zaradi tega bo glasoval proti proračunu. — Seja se je končala ob osmih zvečer. Prihodnja seja v ponedeljek dopoldne.

Kritika ameriškega posojila v finančnem odboru.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Finančni odbor je imel danes dopoldne sejo, ki jo je popoldne nadaljeval. Razpravljal je o ameriškem posojilu. Finančni minister dr. Kumanudi je imel pri tej priliki ekspozice in je sporočil poslancem glavne točke pogodbe ter iz katere svrhe se uporabi prvi obrok posojila v znesku 15 milijonov dolarjev. Ta obrok se bo porabil tako-le: Milijon dolarjev za nabavo železniškega materiala in prafov, 600.000 za popravo železniških delavnic, 3.000.000 za popravo voz in lokomotiv, 2.500.000 za nabavo in popravo železniških mostov, 600.000 za razširjenje kolodvorov, 200.000 za stanovanja železničarjem, 600.000 za zgradbo novih delavnic, 1.500.000 za zgradbo poslopja prometnega ministrstva, 1.300.000 za povračilo dolga družbi Standard Oil Company, 2.000.000 za povračilo dolga Narodni banki in 1.700.000 dolarjev za stabilizacijo tečaja dinarja. Finančni odbor je nato otvoril debato. Od opozicije sta govorila poslanca dr. Dulibić (Jugoslovanski klub) in Gjonović (republikanec), ki sta zlasti opozarjala, da gre za dve skupini, namreč za skupino Blair & Co. in za družbo za zgradbo železnice in vodnih poti v Jugoslaviji. Nimamo jamstva, da bo nasprotna stranka pogodbo tudi res izvedla. — V imenu vladnih strank je govoril še posl. Radojević, v imenu opozicije pa socialist dr. Korun in zemljoradnik Uroš Stejić, ki sodita, da sedanji trenutek ni ugoden za tako veliko posojilo, ker vladajo pri

nas slabe politične razmere in ker tudi zunanji položaj ni zadovoljiv. Zavzemala sta se v svojih govorih za manjše posojilo pod boljšimi pogoji. Protestirala sta proti temu, da javnost ni bila zadostno obveščena o uporabi posojila. — V imenu samostojne stranke je podal posl. Rajar izjavo, po kateri njegova skupina ne bo glasovala za posojilo in bo svojega zastopnika odpoklicala iz vlade, ako se ne vstavi v zakoniki načrt o posojilu tudi natančen proračun za vsa dela, za katera se bo porabilo to posojilo. Njegova skupina zahteva podaljšanje železnice od Kočevja do proge Zagreb—Bakar in iz št. Janža do Sevnice. Seja se je nato zaključila. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora je govoril poslanec dr. Ante Dulibić, ki je osvetlil slabo formalno stran zakona za najetje zun. posojila. Povdarjal je, da ne gre v tem slučaju za pogodbo, ki bi obstojala iz dveh delov, temveč za dve samostojni pogodbi. Prva pogodba je sklenjena med vlado in družbo za zgradbo železnice v Jugoslaviji, druga pogodba pa je sklenjena med vlado in Blerovo skupino in se tiče delnega posojila v višini 25 milijonov dolarjev. V drugi pogodbi so vloge razdeljene tako, da obstoje dejansko samo finančni agenti, s katerimi se imajo skleniti gotova določila. Vse to je praven nesmisel. S tem se posojilodajalci oproščajo medsebojne odgovornosti. Govornik je zahteval od ministra,

naj izjavi, od kdaj so prizadete družbe osnovane, kakšen kapital in rezerve imajo in kdo vodi te družbe. Dokazal je, da morejo posojilodajalci po svoji volji odreči vsak del posojila, ako jim ne bo prijalo. Končno je izjavil, da si pridržuje pravico meritorno presoditi o posojilu, ko bo finančni minister pojasnil vprašanje o posojilodajalcih.

VPRAŠANJE DEMISIJE MARKOVIČA IN NINČIČA.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Današnja Epoha javlja, da bi morala ministra dr. Ninčić in Marković po brzojavkah, poslanih predsedniku vlade, priti že včeraj zjutraj v Belgrad. Medtem pa je došla z Bleda vest, da je Stejić definitivno pomiloščen, tako da je vlada doživela v tem slučaju fiasko. Pričakuje se, da bo minister za pravosodje dr. Marković podal ostavko, ko se vrne v Belgrad. Istotako se pričakuje, da bo tudi zunanji minister dr. Ninčić podal ostavko, ako ne popusti ministrski predsednik Pašić v zadrskem vprašanju, ker je bil dr. Ninčić pri izdelavi konvencije ravnotoliko prizadet kakor dr. Krstelj.

ODGOVORI MINISTROV NA INTERPELACIJE ZARADI DALMACIJE.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Minister za kmetijstvo Pucelj je danes odgovoril na vprašanje poslanca dr. Šimraka radi vinske katastrofe v Dalmaciji, ki grozi zaradi slabega prometa. Minister Pucelj je odgovoril, da je ministristvo za kmetijstvo zahtevalo od prometnega ministrstva olajšave za izvoz in da je dobil poročilo, da je za prevoz vina iz Dalmacije odobrena druga tovarna tarifa namesto tarife 3 b in da je z ozirom na to znižana voznina za vagon 10.000 kg na 1000 do 1300 dinarjev. Razen tega je promet. minister odgovoril na vprašanje poslanca dr. Šimraka, da bo v najkrajšem času določil za Dalmacijo potrebna prevozna sredstva, da bi se omogočil izvoz vina iz Dalmacije.

STEJIĆ POMILOŠČEN NA 20 LET JEČE.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Tukajšnji listi javljajo, da sta semkaj dospela z Bleda ministri za zunanje posle dr. Ninčić in minister za pravosodje dr. Marković. Kakor poročajo listi, je kralj pomiloštil atentatorja Stejića na dvajset let ječe.

MEDJIMURJE NE ŽELI V MARIBORSKO OBLAST.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Danes je došla semkaj deputacija iz Medjimurja, ki zahteva, naj se Medjimurje ne priklopi mariborski blasti.

KRITIČNO STANJE REPARACIJSKEGA VPRAŠANJA.

Pariz, 8. julija. (Izv.) Kakor se govori v zaveznikiških krogih, namerava Nemčija zavlačevati vprašanje vojne odškodnine, vsled česar postaja obnova dvomljiva. Plačala bo pač obnovitvene vsote za l. 1922, zahtevala pa bo, da jo antanta oprosti od plačil za leto 1923 in 1924, ker more v teh dveh letih plačevati samo v naravi.

Berlin, 8. julija. (Izv.) Kakor se doznavajo s pristojne strani, so se vladne stranke odločile, da zaprosijo za moratorij v svrhu, da se vojna odškodnina v gotovini razdeli na daljšo vrsto let, da more priti Nemčija do oddiha. Pogajanja so se že začela. V to svrhu sta danes državna tajnika Fischer in Schröder odpotovala v Pariz, da stopita v stike z reparacijsko komisijo. Kasneje jima sledi državni tajnik Bergman.

DRŽAVLJANSKA VOJSKA NA IRSKEM.

Pariz, 8. julija. (Izvirno) Po nekaterih okrožjih mesta Dublina se nadaljuje četniška vojna. Srditi boji se vrše tudi v grofiji Tipperary.

Dublin, 8. julija. (Izvirno) Vojni pohod proti irskim upornikom se je v pokrajinah splošno pričel. Iz šestih grofij poročajo o bojih. Oddelek upornikov, ki se je močno utrdil v neki hiši v Currage-townu, se je moral po dolgem obleganju vladnih čet udati. Vladne čete so ujele 30 mož. — Vladne čete so si osvojile policijsko postajo v Sligu, katero so imeli doslej zasedeno vstasi. Pri tem so ujele pet upornikov. — Uporniki so napadli vojašnico v Liffordu, pa so bili odbiti.

PRETEČI FIASKO HAAŠKE KONFERENCE.

Haag, 8. julija. (Izvirno) Razpravljana o vprašanju koncesij, ki se imajo dovoliti Rusiji, so jasno pokazala, da je na vsak način pričakovati krize v tej konferenci. Na zahtevo holandskega delegata, naj bi se podali natančni podatki o pravicah, dovoljenih prejšnjim imajo predprijem, je odgovoril Litvinov, da pomenjajo predprijem že ugodnosti, katere so jim bile dovoljene. Cattier (Belgija) je hotel nato vedeti, ali sovjetska vlada še vedno odreja priznavanje lastninske pravice, kakor je delala popreje. Litvinov je izjavil, da nikakor ne more odgovoriti na to vprašanje in pristavil, da se o tem vprašanju v komisiji, ki se ima baviti z vprašanjem privatne lastnine, ni nikdar govorilo, in da se o tem tudi ne more razpravljati. Seja je bila končana ob razburjenem razpoloženju.

VLADNA KRIZA NA POLJSKEM.

Varšava, 8. julija. (Izv.) Z ozirom na to, da je poljski parlament izrekel vladi nezaupnico, je poslal poljski ministrski predsednik Sliwinski državnemu predsedniku pismo, v katerem ga je naprosil za demisijsko celokupnega kabineta. Z ozirom na ta dopis ministrskega predsednika je državni predsednik sprejel ostavko celokupnega kabineta in mu poveril nadaljnje izvrševanje državnih poslov, dokler se ne sestavi nova vlada.

ARETACIJE SOKRIVCEV NA UMORU RATHENAU-A.

Madrid, 8. julija. (Izvirno) »ABC« poroča iz Viga: Oba nemška državljana, ki sta se včeraj izkrcala iz ladje »Alcinante«, sta osumljena sokrivde na umoru nemškega zunanega ministra dr. Rathenau-a. Nahajata se še v zaporu. Kapitan ladje je poslal na odprtem morju mornarski oblasti v Vigu brezlično brzojavko, da so oba Nemca, ki je parnik zapustil Hamburg, našli v skladišču za premog. Prosil je, naj pridejo vojaki na ladjo, čim pristane parnik v Vigu. Ko je ladja prišla v pristanišče, so oboroženi mornarji vzeli oba aretiranca v svojo sredo in ju odpeljali v zapor. Oba sta člana nemške organizacije C. S. prvim parnikom, ki odpotuje iz Viga v Hamburg, ju bodo poslali v Nemčijo. Obisti nočejo ničesar objaviti o tej aretaciji.

SMRTNE OBSODBE V RUSIJI SE NADALJUJEJO.

London, 8. julija. (Izv.) Iz Moskve poročajo: Enajst duhovnikov in laičkih bratov, ki so se zoperstavili oddaji cerkvenega blaga, katerega je odredila boljševiška vlada, je bilo obsojenih na smrt, 53 pa v ječo.

ANATOL FRANCE NA INDEKSU.

Rim, 8. julija. (Izv.) »Acta apostolicae Sedis« priobčuje sklep službene kongregacije, ki stavlja na indeks vsa dela francoskega pisatelja Anatola Francea.

Novice iz Rusije.

Ruska čnomorska vojna mornarica.

Zadnje dni so v Nikolajevu spustili v morje nekaj novih vojnih ladij. Pri tej priliki sta načelnik mornarice Maksimov in komisar Jof izjavila, da se v smislu sklepov IX. kongresa izvršilnega odbora ruskih sovjetov začne smoteno vzpostavljene ruske vojne mornarice. Več tisoč komunističnih mladeničev se izobrazuje v to svrhu za častnike in inženere. — Glede baltske flote trdijo da so prispeli mnogi inženirji iz Nemčije, da jo popravijo, event. začno z novimi gradbami.

Iz sovjetske Rusije.

(Spisal Vladimirov.)

(Konec.)

Zumaj sem prečital še enkrat in bil zadovoljen.

V sobi, kjer se je vršila komisija za te, ki jim je svet dovolil vrnitev v domovino, so sedeli za dolgo mizo trije gospodje, zastopniki plenbeža, sovjetov in punkta z dvema pisarjema ob strani. V sredi med njimi je prešerno sedel znani elegantno oblečeni gospod in je bahato kazal debelo zlato verižico, ki se mu je nategovala čez vzbočeni trebuh...

Dolga vrsta čakajočih se je počasi pomikala naprej...

Gospod z zlato verižico je vidno imel važno besedo v komisiji in je odločeval, komu zapisati »eno« in komu »dve«. Meni je na podlagi obeh papirjev iz sveta zapisal rimsko »eno«, kar je pomenilo odhod s prvim transportom iz Moskve. Kdor je dobil »dve«, je bil obsojen na neopredeljeno čakanje...

Po končani komisiji so se ljudje zbirali v gruči in presoiali. Pokazal se je elegantni gospod z zlato verižico in vzbočenim trebuhom ter oznanil, da se morajo vsi, ki dobili »eno«, dati fotografirati, ker bodo fotografije potrebne pri potnih listinah za transport iz Moskve do Rige. »Fe-

Skrivnost Aleksandra I. razrešena?

Kdor je bral roman Merežkovskega o Aleksandru I., se spominja, da se je na podlagi izpovedbe nekega dvorskega služabnika takoj po smrti carja 1825. v Taganrogu na poti v Krim med narodom raznesla govorica, da Aleksander ni umrl, temveč da so mesto njega položili v krsto truplo vojaka, ki je isti dan umrl in bil carju zelo podoben. Splošno je narod veroval, da je Aleksander romal v Sibirijo in tam kot stari Fjodor Kuzmič umrl v nekem samostanu v Tomsku. V Tomsku se v resnici še danes pokazuje grob Fjodora Kuzmiča in v Sibiriji je še nedavno krožila knjižica o »bogu ugodnem starcu menihu«, ki je delal strogo pokoro. Aleksander I. je bil res proti koncu svojega carovanja, že sam na sebi vdan misticizmu, bolj in bolj melanholičen, ker ga je grizla vest zaradi umora svojega očeta Pavla I., ki je bil z njegovo vednostjo nasilno odstranjen, dasi umora sin predhodno izrecno ni odobril. Tudi je Aleksandra, ki je bil najplemenitejši in najmehkejši iz cele bolne rodbine Romanovih, zelo bolelo, da se je njegovo izpovedno svobodomiselnost vladanje kmalu izpremenilo v reakcijo, sistematično ubijanje in prognanstva. Zato ni neverjetno, da je sklenil na tak način iz sveta izginiti. Pred kratkim je petrogradski svet dal odpreti krste ruskih carjev v strašni Petro-Pavlovski katedrali, sredi one trdnjave, kjer so mučili in ubili toliko ruske inteligence. Pri nesrečnem čudaku Pavlu I. so našli dragoceni red malteškega reda, kojega veliki mojster je bil car, pri Aleksandru I. pa — prazno krsto. To bi se reklo, da so v Taganrogu dali na pare mrtvega vojaka, pred prenosom v Petrograd pa truplo odstranili, medtem ko je car kot Fjodor Kuzmič romal v Sibirijo, proseč na poti milostinjo.

Japonska izprazni Sibirijo?

Moskva, 8. julija. »Daljnjezhodna telegrafska agentura« poroča iz Čite, da je vrhovni poveljnik japonskih čet v Primorju, general Tačibana, dobil od vojnega ministra povelje, da rusko sibirsko Primorje izprazni najdelj do oktobra. (»Die Botenschaft hört ich wohl, doch fehlt mir der Glaube.«)

Vzhodnogališko ukrajinsko gibanje.

Newyork, 6. julija. Predsednik Harding je sprejel delegacijo Ukrajincev iz Vzhodne Galicije, ki mu je slikala težki položaj tega naroda pod poljsko okupacijo. Državni tajnik za zunanje zadeve jih je opozoril na to, da bi v slučaju ukinjenja poljske okupacije mogla Galicija pasti pod sovjetsko Rusijo. Delegacija je odgovorila, da se Ukrajinci niti najmanj ne strinjajo z boljševiki, da bi pa bili rajši pod Rusijo nego pod Poljsko.

Nova cerkvena uprava v Rusiji.

Moskva, 6. julija. Na prvi oficijelni seji nove cerkvene uprave, na kateri so bili navzoči škof Antonin, škof Leonid, nova škofa Joanikij in Joan ter svečenika Krasnikij in Kalinovskij, je škof Antonin izjavil, da nova uprava priznava sovjetsko vlado. Ta orientacija da je bila potrebna zato, ker je ruska pravoslavna cerkev v emigraciji začela javno borbo za vzpostavitev monarhije. Duhovnik Krasnikij je izjavil, da mora nova uprava z moralno avtoriteto podpirati gesla socialnega preobrata.

Tudi ukrajinska pravoslavna cerkev z revolucionarnostjo.

Kiev, 8. julija. (Izv.) Tu se je vršil cerkveni zbor ukrajinske pravoslavne cerkve, ki je postala popolnoma samostojna. Navzoči so bili skoro vsi ukrajinski škofi z metropolitom Lipkovskim na čelu. Zbor je odobril prevrat v pravoslavni ruski cerkvi v smislu demokracije. Ukrajinska cerkev bo podpirala smer nove ruske cerkvene uprave. Vendar pa zbor ni odobril predlogov skrajne leve, ki je predlagala, da se črtajo iz liturgije izrazi »rah božji« in podobni, da se 1. maj slavi kot cerkveni praznik in da se samostani odpravijo.

deracija sovjetov« pa da bo jutri izgotavljala vsem tem prevozne dokumente...

Obstopili so ga nekateri, ki so hoteli izvedeti, zakaj so propadli na komisiji. On je zmajeval z ramami in valil krivdo na sovete.

Neka nobel oblečena Judinja se je hudovala in mu očitala, da se je komisija prehitro končala, da njen mož, ki se je zamudil dolgo v sovetu, ni mogel priti več na vrsto. On jo je tolažil z drugo komisijo in z drugim transportom. Judinja pa je trdila svoje in je na vsak način hotela proč s prvim transportom, tako da se je gospod z vzbočenim trebuhom razhudil in rekel ostro: »Ne morem pomagati, če ste zamudili komisijo, pomagam pa lahko, da ostanete tukaj še en mesec, mesto enega tedna.«

Judinja se je ugrizla v ustnico in ježno obrnila proč, gospod pa je zginit skozi vrata. Ljudje so ga pričeli kritikovati in obsojati. Nekdo se je oglasil in jih posvaril, da je bolje več molčati nego govoriti, da je po zaslugi tega gospoda že marsikdo običal tukaj za nekaj mesecev, preden se ni odkupil za drago ceno.

»Tako je, takok« se je oglasil v gruči drugi, ki se je povsod izdajal za srbskega krojača, ki je baje v Rusiji preživel nad dvajset let in je vsakemu, če ste hoteli, na dolgo in široko razkladal, da ga jugosl. sovet in federacija in punkt in vsi skupaj v

Preganjanje.

Moskva, Obsojena sta na več let ječe v Orlu škofa Serafin in Nikolaj. Aretiran je mogilevski nadškof Konstantin. Sovjetska vlada preganja tudi katoliško poljsko duhovništvo, zlasti v Minsku. — Za pravoslavni cerkveni koncil avgusta meseca se sovjetska vlada zelo prizadeva, da bi bili za delegate izbrani prištasi razkola v cerkvi.

Konkordat med Vatikanom in Latvijo.

Berlin. Vatikan in baltaska vlada sta sklenila in podpisala konkordat. Smejo se zidati katoliške šole, razširjati katoliški redovi itd. V Rigi bo pa pežev nunci. Podoben konkordat se aklene v kratkem z Estonijo.

Proti krivim geslom.

(Govor dr. Brejca na orlovski slavnosti v Trzinu dne 2. julija 1922.)

(Dalje.)

Vsa novejša zgodovina je takorekoč ena sama nepretrgana veriga velikih nesreč, ki imajo v glavnem vse svoj izvor v teh nesrečnih slepilnih geslih, zakaj od Rousseau-a in Voltairja, duševnih očetov francoske revolucije, pa do danes je ljudstvo podvrženo raznim slepilnim geslom.

Poglejmo, kako!

Liberté, fraternité, égalité (svoboda, bratstvo, enakost) je bil bojni klic francoske revolucije. V tem znamenju so podrli tron in oltar. Posvetno oblast so prevzeli pocesni hujšakci, v oltar pa so postavili pocesno vlačugo. V imenu svobode in bratstva je pela krvnikova sekira svojo žalostno pesem in tekla v potokih nedolžna kri po pariških ulicah. V tem znamenju so voditelji izpodirali drug drugega, in kdor je prišel na vrh, je zavijtel rdečo zastavo revolucije in s klicem: liberté, fraternité, égalité tiral svoje prijatelje od včeraj na krvavo morišče. Vladala je beštija. In konec? Prišel je Napoleon in je vse skupaj znova zasušnil. Prišla je dolga doba 50 let najtemnejše reakcije. Tako je bilo delo in to je bil sad tega gesla!

Ali vzemo drug vzgled z gospodarskega polja.

V drugi polovici prejšnjega stoletja se je pričela doba zlatega teleta. Tudi ta se je uvela z nekim navidezno nedolžnim gospodarskim geslom. Francozi so mu rekli: »laissez faire, laissez aller«, Nemci: »Freies Spiel der Kräfte«, pa naše bi se reklo: pustimo, da se gospodarstvo neovirano in svobodno samo razvija po zakonih svoje lastne moči; država naj se ne vtika v te reči: cene se bodo že same regulirale; treba je samo veliko producirati, pa bo vsega ne samo dosti, ampak vse to tudi ceno. Tudi v razmerju med delodajalcem in delavcem naj se država ne utika. Vse se bo samo uredilo po zakonu o ponudbi in zahtevi (postrežbi).

Pa kaj se je v resnici zgodilo? Zgodilo se je to, kar se vedno zgodi, če ni žandarja v bližini, kadar bi vročkrvni fantje nase mnju radi svobodno in prosto merili svoje moči: vedno močnejši premaga in nabije slabejšega. Zgodilo se je, da so gospodarsko močnejši potlačili in požrli gospodarsko slabejše, približno tako, kakor poje ona znana narodna pesem, o koji zaporedoma požre miš pšenico, mačka miško, zajec mačko, lisica zajca, volk lisico, medved volka itd. tam pod goro zeleno!

Tak je bil potek razvoja neomejene gospodarske svobode, ki je končno morala roditi moderni kapitalizem in bankarstvo na eni, proletariat in pauperizem (nemaniči in ubožstvo) na drugi strani. Zavladal je brezmejni pohlep po denarju in bogastvu, ves svet se je v prahu pred bogom mamonom — končno so si iz konkurenčne

zavisti in objestnosti skočili v lase, uboga oseparjena ljudstva pa so morala s svojo krvjo plačati njihove račune.

Krivo geslo neomejene gospodarske svobode je tedaj v svojih končnih posledicah vodilo do svetovne vojne in pahnilo človeštvo v vso nesrečo, v koji danes zdihuje in bo še dolgo, dolgo zdihoval!

Pa mislite, da smo mi sedaj kurirani? Kajše! Takoj nam je satan prezentiral druga, nova slepilna gesla, obetajoč nam zlate čase, če jim sledimo. In brez prevdarka se jim je svet vrغل v naročje in jim sledi do — novega razočaranja.

Na Ruskem se je pojavil prorok boljševizma in komunizma Ljennin in čisto po vzorcu francoskih revolucionarjev ponudil z vsem starim, ne glede če je bilo dobro ali slabo; razbil ves dose-danji državni, družabni in gospodarski red, obetajoč, da bo iz strašnih razvalin vstal nov, komunističen raj. 2 milijona ljudi je postrelil in pobesil; vse ogromno, neizčrpno bogastvo te zemlje je uničil, vso kulturo razdejal; iz ljudi je napravil ne samo sužnje, ampak mutaste pse, brez pravic, samo z dolžnostjo slepe pokorščine! Ruska, od nekdanj žitnica Evrope, danes umira lakote! Ali si je mogoče kaj hujšega zamisliti, kaj še doživeti, kakor da vsled lakote ljudje zavijajo človeško meso, da ga sole in pre-kajajo kakor pri nas prašiče, da matere iz-sestranih telese svojih lakote umrlih otročičev kuhajo za svojo ostalo deco, da ji s to strašno hrano podaljšajo življenje za nekaj dni?!

Glejte sadove te strašne zablode!

In kljub temu straši komunistična pošast še po ostalem svetu. Kljub temu so še zaslepljeni, ki verujejo v to krivo vero ali pa se vsaj tako delajo, ki mislijo, da je komunistična človeška družba res mogoča, četudi nas ruska skušnja in lastna pamet uči, da je komunizem te vrste najbrutalnejša neumnost, največja zabloda, kar jih je svet dozdaj doživel.

Ljudje vidijo samo prve dni komunistično deljenje, dokler bi bile žitnice, skladišča, trgovine in vinski sodovi polni, bi bilo prijetno igrati se komuniste. Kaj pa, kadar bi bilo vse to prazno? Kdo bi jih zopet napolnil? Kdo bi hotel od jutra do večera garati, da ti zvečer pride sosed-komunist, ki je ves dan pod hrushko ležal, pa se ti vsede za mizo in hoče po komunistično večerjati s teboj ali pa kratkomalo odnese sadove tvojega truda, češ, taka je komunistična pravica?

Kdo bi maral delati v takih razmerah? Nihče — kakor na Ruskem! In kakšen bi bil konec? Lakota — smrt — kakor na Ruskem!

Komunizem bi bil mogoč samo, če bi bili vsi ljudje svetniki, samo tam, kjer bi ne bilo ne pohlepnosti, ne požrečnosti, ne zavisti, ne lenobe, kjer bi vladala neskalsena ljubezen do bližnjega in nebeška strpljivost, nesebičnost in požrtvovalnost! Tega pa na tem svetu žalibog ni in nikdar ne bo. Zato bomo tudi na komunistični raj čakali do — sodnega dne!

Zato pa: proč s to zmoto, da ne zapademo isti tragični usodi kakor naši nesrečni ruski bratje!

Politične novice.

+ Iz tabora demokratske stranke.

»Slovenski Narod« poroča, da je dr. Karel Triller odložil svoj mandat v načelnstvu in izvrševalnem odboru demokratske stranke. — To je vsekakor zanimiv preljudi k današnjemu zboru zaupnikov JDS za ljubljansko oblast. Dr. Ravnihar je iz načelnstva stranke itak že odstopil, drugih starinov pa na zbor najbrž itak ne bo, ker

njepis in ga predstaviti meni, da ga pregledam; zatem morate najti dva člana komunistične stranke, da ta življenjepis potrdita in pripišeta svoje priporočilo, da niste boljševizmu opasen faktor; na to nesete vse to v jugoslovansko sekcijo pr centralnem biro rus. komun. stranke, k se nahaja na drugem koncu Moskve nekje da potrdi in vknjiži in na vse zadnje, ko b vse to v redu, pridite sem in mi pokažite in jaz tedaj na podlagi vsega tega podpišem vaše potne listine in priložim pečat...«

Delal sem se, kakor da nič nisem razumel in sem ga prosil, naj mi ponovi vs to proceduro, docim sem v resnici hotel ujeti samo nekaj hipov, da pomislim, kaj mu odgovoriti. Res je začel ponavljati. Ni sem ga poslušal, ampak samo mislil, kak bi ga priščipnil in ujel v njegovem postpanju. Končal je.

»To vse izpolniti«, sem odgovoril, »je nemogoče, tembolj ker v Moskvi ne poznam ljudi, ki bi mi hoteli napraviti to potrebno uslugo. Danes je sobota in če ne ne podpišete papirjev, mi je odhod nemogoč, čeprav ste mi zadnjič dali besedo, da podpri s podpisom svojim in sovjetskimi pečatom kot zagotovilo, da nimate ovir, mi jih danes delate v toliki meri, da mi ji — dobro veste sami — ni mogoče odstraniti ter s tem jemljete nazaj svojo besed

jih, kakor se čuje, mladini sploh niso povabili. To imenuje včerajšnje »Jutro« v svojem uvodniku »koncentracijo naprednih sil«. Pri tej priliki je udarilo tudi po starinih, imenujoč jih »neaktivno, topo malomeščansko maso, ki prepušča drugim vse polje socialne delavnosti« — (to polje je javnosti itak že dobro znano). V tem članku je sploh imel skrat vmes svoje prste, kajti v stavku, v katerem »Jutro« poje slavo slovenskega mladomladinca, ki se zborejo jutri v Ljubljani, beremo med drugimi vrtilinami JDS, da »prepoveduje socialno pravičnost«. Jako dobro!

— Vprašanje naših bolnišnic. Znana zvezda mladodemokratske stranke, dr. Kukovec, se je v nekem svojem govoru v Mariboru zelo nepovoljno izrazil o gospodarstvu v naših bolnišnicah, da opere vladno vse krivde na neznoznanih razmerah v našem zdravstvu. V »Taboru« pa celo beremo, da imajo slovenske bolnišnice preveč stroškov; sploh dobi človek, ako bere mladodemokratske liste, vtis, kakor da se v naših bolnišnicah zaplavlja in uganja luksus. Kako si mladodemokratje sploh predstavljajo naloge zdravstva, ta se da morebiti najlažje posneti iz odgovora načelnika v ministrstvu za narodno zdravje, gospoda dr. Štamparja, ki je na opetovane zahteve po kreditu, kakor beremo v »Straži«, izjavil, da se v Sloveniji bolnikom daje meso, dočim se v Srbiji hranijo samo s fižolom. Zdi se, da ti nazori presejajo tudi našim potrpežljivim slovenskim zdravnikom, ki so na običnem zboru slovenskega zdravniškega društva sklenili zavzeti stališče napram govoru dr. Kukovca in podobnim higieničnim nazorom dr. Žerjavovih pristašev. Ti pa bodo, kakor čujemo, na današnjem zboru JDS v Ljubljani poleg drugih važnih političnih, socialnih in gospodarskih resolucij sklenili tudi resolucijo, da se za bolnike v Sloveniji odslej obligatno uvede fižol.

— Demokratiški kandidati za državni svet. Dr. Paleček, ki ga je demokratiški klub kandidiral v državni svet, je kandidaturu odklonil. Na njegovo mesto pride dr. Makso Roš, odvetnik na Sušaku. Namesto demokratskega poslanca Lazarja Jankuloviča, ki ga kandidirajo v državni svet, pride v narodno skupščino kot poslanec Abdula Ikmed (muslimanski veroučitelj).

— Pomemben nastop goriškega deželne odbora. Ker so italijanski nacionalistični krogi skušali dogodek na Krnu izkoristiti proti avtonomističnim težnjam vsega goriškega prebivalstva brez razlike narodnosti, je goriški deželni odbor sklical sejo, na kateri se je soglasno sprejel važen sklep. V tem sklepu ostro obsoja vandalizem na Krnu in zahteva brezpogojno kaznovanje krivcev, na drugi strani pa istotako brezpogojno obsoja divjaške čine fašistov proti slovenskemu prebivalstvu. Odločno zavrača vsak poizkus, ki bi hotel te dogodke izkoristiti proti krajevnim oblastem in težnjam prebivalstva po samoupravi. Končno je deželni odbor nakazal 8000 lir za goriške vojne sirote in 8000 lir za žrtve fašistovskih represalij v občinah krnskega pogorja. Ta sklep goriškega deželne odbora je fašistovske kroge zelo razburil. Posl. Giunta je v Gorici sklical shod, na katerem so sklenili resolucijo, ki zahteva, naj vlada deželni odbor takoj odstavi; v nasprotnem slučaju bodo fašisti nastopili na lastno pest in pri tem uporabili »vse sile bojnih oddelkov III. cone«. Na to so vse goriške občine sklenile, da bodo v slučaju, ako fašisti izvedejo svojo grožnjo, odstopili vsi župani in vsi občinski svetovalci. Besedo ima sedaj italijanska vlada. — Mora se z zadovoljstvom tudi zabeležiti da so glasila italijanske ljudske stranke na strani Slovencev.

in jo hočete pojesti, kar nič ne pristojajo pravemu Jugoslovancu...«

»Veste, kaj imate napraviti?«

»Vem!«

»No, torej? Do svidenja jutri.«

»Morebiti?«

Življenjepis svoj sem sicer res napisal in ga tudi nesel v nedeljo v svet, no tam je bilo zaprt... V ponedeljek sem zopet šel v svet — no krivonosnega Srba tam ni bilo več — čez nedeljo so ga priščitili in poklicali na odgovor. — Na njegovem mestu je sedel drugi rojak, ki mi je brez vsakih ugovorov podpisal potne papirje in priložil nanje svetovet pečat.

Odnese sem jih nato v »federacijo«. Ali tam so mi rekli, da sem za prvi transport že prepozen, ker so spiski odhajajočih s tem transportom že v soboto bili poslani na odobrenje v »revolucivni svet«.

Tako sem moral čakati naslednjega transporta, ki so ga napovedovali čez osem dni. In proti koncu meseca julija smo se res odpeljali z vindavškega kolodvora iz Moskve. Čez dva dni so nas v Sebežu — na rusko-latvijski meji — v carinskem uradu dodobra preiskali in ogledali, nato pa vročili v oskrbo mednarodnemu rdečemu križu.

Sovetska Rusija je ostala za nami. Peljali smo se po Latviji proti Rigi.

— Italijansko socialistično delavstvo za sodelovanje. Končno glasovanje v narodnem svetu italijanske delavske konfederacije v Genovi dne 4. t. m. je izpadlo tako-le: Dnevni red, ki se izreka za to, da imej parlamentarni klub svobodne roke, da more podpirati vlado, katere bi dala jamstva za svobodno gibanje proletariata in izvršitev najnujnejših proletarskih zahtev, je dobil 537.351 glasov; nasprotni komunistični predlog je dobil 253.558 in podoban maksimalistični 247.433 glasov; skupina III. internacionale je dobila 34 tisoč 784 glasov; glasovanju se je odtegnilo 13.003 glasov. Zmagali so kolaboracionisti, dasi s slabo večino.

Dnevne novice.

— Gospa Franja Maistrova. roi. Tomšič, mati generala Rudolfa Maistra, kraljevega adjutanta, je dne 7. t. m. zvečer na Uncu pri Rakeku umrla po daljšem bolehanju. Rodbini naše globoko sožalje!

— Organizacija poročevalne službe male antante. Kakor poročajo iz Beograda, se koncem tega meseca sestane v Karlovih Varih konferenca načelnikov tiskovnih uradov in poročevalnic držav male antante in Poljske. Ta konferenca je posledica jugoslovanskega predloga, ki je bil stavljen na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. Na tej konferenci se bo izdelala konvencija o organizaciji izvestiljske službe in o organizaciji novinstva sploh. Predvideno je več konferenc, od katerih bo v Karlovih Varih prva. Češkoslovaško bo zastopal načelnik češkoslovaškega tiskovnega urada Hajek, Presbiri v Beogradu bo zastopal načelnik dr. Bodi, Rumunsko predsednik rumunskega novinarskega sindikata Balabasa in Poljsko načelnik tiskovnega urada dr. Targon. Razen načelnikov bo navzočih tudi nekaj časnikarskih strokovnjakov, ki bodo razpravljali o tehničnih vprašanjih.

— Dobrotniki slovenskih novinarjev. Ljubljanski sekciji Jugoslovanskega novinarskega združenja so darovali: Urad ljubljanskega velikega semnja 6000 K, Slovenska Eskomptna banka 2000 K, Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 400 K. Iskrena hvala!

— Težki izgredi v Genovi. 6. t. m. je došlo v Genovi do težkih izgredov med fašisti in ljudskimi ardit. Ko je nastopila straža, so se izgredniki vrgli tudi nanjo. Padle so tri petarde. Straža je streljala. Ubit ni bil nihče, ranjenih pa je bilo veliko število oseb.

— Iz Dravlj nam sporočajo, da je oni junak, ki je na nedeljskem shodu nosil s seboj opeko za pobijanje »klerikalnega zmaja« Fr. Presetnik, po domače Gorišek z Ježice, ki je načelnik tamošnjega gasilnega društva. Vendar hitro mu je upadel pogum in osramočen jo je urnih krah popihal v varno zavetje.

— Obrtnikom. Delegati, ki so določeni, da prisostvujejo kongresu obrtnikov v Sarajevu dne 14., 15. in 16. julija, morajo imeti od svojih društev legitimacije, da imajo pravico društvo zastopati. Vsak delegat naj na postaji odhoda kupi cel vozni listek, ki bo veljal tudi za nazaj, če mu bo predsedstvo kongresa izdalo potrdilo, da je prisostvoval kongresu. Popust velja tudi na parobrodih.

— V premislek merodajnim faktorjem! Iz Ježice pri Ljubljani smo prejeli in priobčujemo: Merodajne faktorje opozarjamo na skrajno nehygienično stanje, kateremu so podvržene hiše oziroma stanovanja ob tukajšnji državni cesti. Avtomobili vzdigujejo zlasti v zadnjih vročih dneh toliko zoprnega prahu in to ne samo po dnevi, ampak še ponoči ne da miru, da skoro ni mogoče dihati. Obcestni lastniki hiš zatorej prosimo in pozivamo županstvo, oziroma občinski odbor, da v tem oziru potrebno ukrene, kar je itak po § 28. točka 5. obč. reda dolžan storiti. Predvsem prosimo, naj se določi gotova kilometrska brzina, preko katere ne bi smeli voziti avtomobilisti skozi vas; dalje naj se poskrbi za zadostno škropljenje ceste; čemu pa vzdržujemo vodovodne hidrante ob cesti. Prav nič bi občini ne škodovalo, da si v ta namen nabavi 100 m cevi, kar bi za začetek zadostovalo in pa voz-navijak za nje. Da to stori, bo občina prej ali slej prisiljena, ker avtomobilov bo vsak dan več, ne pa manj. Glede tega, kdo naj bi škropil, naj stopi občina v stik z gradbeno direkcijo v Ljubljani, ki je tudi na tem interesirana, da dovoli, da opravljajo ta posel drž. cestarji. Če pa niti eno niti drugo ni izvedljivo po mnenju občinskih očetov, pa naj se vsaj dovoli obcestnim gospodarjem, da smejo brezplačno črpati vodo iz vodovodnih hidrantov za škropljenje ceste. Prepričani smo, da ne bo ostal naš apel in nasvet brezuspešen. Več občanov.

— Obsojen radi tega, ker je razobesil hrvatsko zastavo. »Obzor« poroča, da je bil župnik Rajković iz Rogatine v Dalmaciji obsojen od političnega komisarja na mesec dni zapora, ker je ob priliki poslednjih svečanosti razobesil hrvatsko zastavo.

— Mlad madžarski narodni junak. Pod tem naslovom prinaša novosadski list »Hir-lap« članek, v katerem proslavlja nadobudnega Rade Pašića, sina ministrskega predsednika. Članek je poln hvale na Pašićevega sina in ga imenuje mladega narodnega madžarskega junaka.

— Novo sistemizirana služba stalnega kateheta v St. Vidu nad Ljubljano je razpisana do 24. julija t. l. Prošnje je vlagati pri okrajnem školskem svetu v Ljubljani.

— Na II. izrednem običnem zboru Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani dne 6. julija 1922 je bil izvoljen sledeči novi odbor: preds.: dr. Josip Tičar, podpredsednik: dr. Ante Cizelj, tajnik: dr. Ante Goričar, tajnikov namestnik: dr. Matija Mrgolc, blagajnik: dr. Robert Blumauer, blagajnikov namestnik: dr. Matija Ambrožič, knjižničar: dr. Janez Pintar in sledeči odborniki: dr. Živko Lapajne, dr. Tomo Zarnik, dr. Stirba Franc, dr. Aleksander Kühar, dr. Rado Stilič in dr. Albert Trtnik.

— Pojasnilo. Z ozirom na notico »Ponočno razgrajanje v planinskih kočah« z dne 6. t. m. smo prejeli sledeče poročilo: Na Vidov dan in na dan sv. Petra in Pavla je bilo v Kamniških planinah radi izredno lepega vremena mnogo turistov. Tudi VII. razred ženske ref. real. gimn. v Ljubljani je napravil tedaj pod vodstvom in nadzorstvom podpisane in ene gospe profesorice lice izlet na Kamniško sedlo. En del je ostal v Kamn. Bistrici, drugi del pa je došel na sedlo okoli polnoči. V koči je bilo že nabito polno turistov in ko mi je oskrbnica rekla, da so vse postelje zasedene, nisem protestiral, ker to nima vendar nobenega pomena, zlasti ker sem videl, da so v koči še štiri druge družbe, ki so prišle pred nami, pa so tudi vsi morali biti brez postelj. Po poročilu vašega informatorja izgleda, kot da je prepevala in razgrajala v kuhinji samo moja družba, kar pa ni res. Deklice so bile po 7 urni hoji iz Kamnika tako utrujene, da se jim ni ljubilo ne peti, ne govoriti, kaj šele razgrajati. Popile so čaj in zadržale okoli mize. Res pa je, da je ena izmed ostalih družb prepevala, toda ni razgrajala. Res je tudi, da se je pojavil na vratih brčkone vaš g. informator in nahrnil družbo na nepopisano grob način in prav zaraditega se mi zdi so oni mladi turisti zapeli »Kaj nam pa morejo?« Ko pa se je kmalu nato oglašil gospod, »ki je prepotoval švicarske gore« in se razgovarjal v dostojnem tonu z nekim gospodom od prepevajotih v češkem in pozneje v nemškem jeziku — sem jaz prosil mlade gospe, naj bodo obzirni in naj ne prepevajo dalje. In reči moram, da so me ubogali in da niso zapeli nobene več. Tudi zjutraj turisti niso odhajali ogorčeni — morda gospor poročevalec — ampak v prijateljskem sporazumu. Dva vročerkrvneža sta se hotela malo pripraviti, pa sem jih hitro umiril. Tudi poročilo, da je neka družba razgrajala na skupnem ležišču, ne odgovarja resnici. Tam je bilo vse tiho in mirno, tista družba je bila baš v kuhinji — poleg nas in to je g. poročevalec zamenjal — gotovo pomotoma — z našo.

Prof. RADO PAVLIČ.

— Vpokojeitev. Minister javnih del je ugodil prošnji direktorja I. razreda gradbenega oddelka v Ljubljani inž. A. Klinarja za trajno vpokojeitev.

— Proces proti bivšemu avstrijskemu majorju. V Osieku se e vršila ta teden razprava proti bivšemu avstr. majorju Stenzlu, ki je ostal po prevratu v Jugoslaviji. Obtožen je bil, da je med vojno v Sremu zelo strogo nastopal proti tamošnjim Srbom in da jih je na vse mogoče načine mučil. Ta proces se je vlekel že več kot dve leti. Sedaj je končno sodišče izreklo razsodbo in majorja oprostilo vsake krivde, češ, da je vse, česar ga obtožuje, iz izvrševal kot častnik na višje povelje. Če on teh zapovedi svojih predpostavljenih ne bi izvrševal, bi izpostavil nevarnosti svoje lastno življenje. Razprava je ob enem dognela, da je major dostikrat zelo omilil od višjih komand izdana povelja in obsodbe. Tako je zopet končala ena onih komedij, ki jih razni preveč napeti patrioti uprizarjajo iz gorečnosti in največkrat iz maščevalnosti.

— Kovinarski štrajk v Lombardiji končan. Na ministrstvu za delo v Rimu se je 7. t. m. podpisal sporazum med delavci in delodajalci kovinske industrije v Lombardiji. Podrobnosti se niso znane. Delo se začne v ponedeljek ali torek.

— Nov konzul v Beogradu. Vlada je podelila ekskekvaturo konzulu argentinske republike g. de Varieau.

— Potovanje po dalmatinski rivieri in Jugoslaviji. Osrednja zveza češkoslovaških študentov v dneih od 5. do 25. avgusta. Odpeljejo se iz Prage preko Maribora do Ljubljane, odtod na Blejsko in Bohinjsko jezero potem pa nazaj preko Karlova na Bakar, kjer se bodo vkrcali in odjadrali ob vsem obrežju čez Šibenik, otok Vis, Split, Dubrovnik in Boko kotorsko. Odtu pojejo po železnici v Mostar, Sarajevo, Bos. Brod v Beograd, iz Beograda odidejo s parnikom v Novi Sad, odkoder se vrnejo po Donavi v Bratislavo.

— Predrzen razbojnik. Ze več kot eno leto izvršuje zloglasni razbojnik Čaruga v okolici Našice najbolj predrzne napade in zločine s svojo dobro organizirano tolovajsko četo. Nedavno je zbolel na neki gnušni bolezn in je imel toliko predrznosti, da se je pod krivim imenom prijavil v bolnico v Našicah. Ko je popolnoma ozdravel, je prišel z nova s svojimi napadi.

— Osebnosti. H. Lindtner, računski ravnatelj, je na lastno prošnjo upokojen. — Inž. I. Bartl, asistent pri kmetijsko-kemijskem inštitutu v Ljubljani je izstopil iz državne službe. Upokojeni so: dr. C. Gregorič, načelnik I. razr. pri ministrstvu za socialno politiko; dr. B. Seneković, ravnatelj pri bivšem oddelku ministrstva za trgovino in industrijo; dr. A. Breclj, načelnik invalidskega odseka pri pokrajinski upravi za Slovenijo; F. Širnik, višji pisarniški sodnijski oficial v Ljubljani. A. Stepec, višji pisarniški sodnijski oficial v Crnomlju; A. Sikovšek, pisarniški oficial v Brežicah; A. Verzel, poduradnik okrajnega sodišča v Ptuj in F. Šušnik, sluga pri sodišču v Novem mestu. — Praktikanta dr. B. Mihačič in dr. J. Šenk sta imenovana za avskultanta. — I. Beje je imenovan za kmetijskega svetnika. — F. Virant v Brežicah je imenovan za vinarskega instruktora v X. čin. razredu. — Abs. živinozdravnik V. Riegler je imenovan za državnega živinozdravnika v X.

čin. razredu v Murski Soboti. — Višji živinozdravnik I. Fischer je premeščen iz Celja v Zalec. — Pri borzab dela so postavljeni v Ljubljani za pisarja II. razreda S. Lehpamer, za pis. III. razreda A. Ropič; v Mariboru za pis. III. razreda J. Stabei; v Celju za pis. III. razreda V. Komavli in v Murski Soboti za pis. III. razreda F. Kerec.

— Sprejem v podčastniško šolo. Po naredbi ministrstva vojne in mornarice Pov. F. B. 1480 z dne 7. februara 1922 se sprejme meseca septembra 1922 100 mladeničev v I. artilerijsko podoficirsko šolo v Kragujevacu. Pogoji za sprejem so: 1. Naše državljanstvo (domovnica). 2. Starost 17. do 21. let (rojstni list). 3. Najmanj štiri razrede ljudske šole (šolsko spričevalo). 4. Samski stan (potrdilo župnega urada). 5. Uradno potrjena dovolitev staršev za vstop v šolo. 6. Pismena izjava staršev, da v rodbini ni škrofuloze, jetike, božjasti in duševne bolezni. 7. Neomadeževano vedenje (navrstveno spričevalo). Lastnoročno pisane prošnje je do 20. septembra 1922 vpslati komandantu I. artilerijske podoficirske šole v Kragujevacu. V prošnji mora biti izrečno navedeno, da se prošilec podvrže vsem zahtevam in pogojem, ki so določeni za gojence šole. Šola se prične dne 28. septembra 1922. Sprejeti prošilci dobe izkaznico za prosto vožnjo po železnici pri komandi ljubljanskega vojnega okroga.

— Poljska vlada proti komunistom. Pred par dnevi je poljska vlada razpustila komunistično mladinsko organizacijo, češ, da delajo njeni člani proti državnim interesom. Obenem z razpustom je aretirala 60 oseb, češ, da so vohunili v prid sovjetske vlade.

— Visoka pogrebščina. »Prager Tagblatt« javlja, da je ruska vlada določila stroške pogreba sledeče: za odraslo osebo 2 milijona rubljev, za otroka pa 1 milijon rubljev.

— Malo kriminalne statistike. Na področju IV. orožniške brigade v Zagrebu se je zgodilo v mesecu maju letošnjega leta 850 zločinov; uspešnih je bilo 728, brezuspešnih 121 slučajev. Krivcev je bilo izsledenih skupaj 1117 in sicer 983 moških in 134 žensk, od katerih je bilo pridržanih v zaporu skupaj 307, izpuščenih pa 810. Prestopkov, o katerih sodijo kazenska sodišča je bilo 1183 in sicer uspešnih 1098, popolnoma brezuspešnih 85. Od krivcev je bilo prijetih 1522 in sicer 1351 moških in 171 žensk. V zaporu je bilo pridržanih 39, ostali so bili puščeni na svobodo. Prestopkov, o katerih sodijo upravne oblasti, je bilo izvršenih 1064. Krivcev je bilo skupaj 3585 in sicer 3236 moških in 349 žensk. V zaporu je bilo pridržanih 187, ostali so bili izpuščeni na svobodo.

— Strela ubila 19 oseb. 29. junija je bila v okolici Valjeva v Srbiji velikanška nevihta, tekmo katere je padala debela toča. Na mnogih krajih je udarila strela in povzročila veliko škodo. Med drugim je udarila tudi v hišo posestnika Mladonovića, jo zažgala in ubila vseh 19 članov rodbine, ki so se nahajali v njej. Vseh 19 je bilo takoj mrtvih.

— Izgnan je iz Jugoslavije za dobo 2 let brezposelni trgovski sodrnik Filip Lipovž iz Batuj pri Gorici.

— Gornji Logatec. Prostovoljno gasilno društvo v Gornjem Logatcu priredi, dne 16. julija 1922 ob 3. uri popoldne veliko vrtno veselico v graščinskem parku v Gornjem Logatcu, pri kateri sodeluje sl. gasilska godba iz Zirov. Cisti dobitek je namenjen za popolnitev gasilnega doma ter nabavo raznih gasilnih potrebščin.

— Vandalizem. Zidar Franc Letnar je na Vrtači v občini Klanec razbil dve šipi, odnesel pet svetih podob z okvirji in iztrgal od zidu križ, izbil z njega razpelo in odtrgal roki ter vrget razpelo na tla. Na vrtu Antonije Letnar v Podborštu je polomil tudi več sadnega drevja.

— Soferji pred sodiščem. Deželno sodišče v Ljubljani je razpravljalo o tatvinah, katere so izvedli soferji Avtomobilne družbe v Zireh. Soferji Rafael Demšar, Jožef Polick in Franc Smid so ukradli družbi sod s 1541 bencina. Bencin so prodali Filipu Kopaču v Stari vasi za 1600 kron. Peljali so ga na sankah Antona Kopača iz Nove vasi in ga naložili na sanke pri gostilni Ivana Borja pri Zireh. Obsojeni so bili: Rafael Demšar in Josip Polick, vsak na 3 mesece težke ječe, France Smid in France Močnik, vsaki na 4 mesece težke ječe, Ivan Borja na 1500 Din in Filip Kopač na 1000 Din globe.

— Vlom v Mali Kostrivnici. Gostilničarki Frančiški Dugorepec v Mali Kostrivnici je odnesel neki vlomilec 6840 kron.

— Pretep. Matija Dovjak se je nekega večera pripeljal s kolesom v Razor domov, njegov sosed Matjež Smrtnik se je pa pripeljal z vozom. Ker je bil Smrtnik nekoliko vinjen, se je Dovjak norčeval, kar je Smrtnika tako zjezilo, da je Dovjaka prepehnil z motiko in ga nekoliko poškodoval. Dovjak je pa nato vrget Smrtnika na tla, ga tepel z gorjato in ga poškodoval na rokah, nogah in na glavi.

— Preprij z orožnikom. Mehanik Franc Senk iz Ljubljane se je vozil v vlaku iz Ljubljane v Borovnico. V vozu je pograbil odprti kovčeg orožnika Kluna in ga hotel vreči v predal za prtljago. Ker je bil kovčeg odprt, so se nekatere stvari preobrile, vsled česar je orožnik Jašovec opozoril Senka, naj se dostojno obnaša. Senka je to tako ujezilo, da je surovo zaklical: »Kaj te briga, šemal« in je zagrabil orožnika z rokama za vrat in prsi. Orožnik Klun je priskočil Jašovecu na pomoč. Jašovec je Senka aretiral, ta se je pa branil in klical, da se 10 orožnikov ne boji in da če bi imel samokres, bi vse postrelil. Senka so izročili sodišču.

— Velika tatvina v Beogradu. Nepoznani zločinci so vlomili v stanovanje beograjskega bankirja Djordja Boskovića in odnesli srebrnine in zlatnine v vrednosti 150.000 Din.

— Roparski napad. Pri Kolovratu je neki 30 let star mož pristopil k 21 letni Pavli Logoj iz Ravne, jo sunil s tako silo, da je padla na tla in jo, ker je vpila, stisnil za vrat, ji preiskal žep in vzel 10 dinarskih bankovcev. Tujec je nato izpusil in dekle je zbežalo; ropar je zakričal za njo: »Dobro, da si imel h...« ta denar pri sebi, drugače bi bila že videla, kaj bi bil napravil s teboj!«

— Prepoden tat. Neznani zlikovec je vlomil v podstrešje Franca Dežmana v Stožice z namenom, da bi kradel. Na srečo se je pa pripeljal hlapec Anton Dovč domov, ki je zagledal neznanca in zaklical: »Kdo je!« Tat, ki je že nesel nahrbtnik z ukradenimi stvarmi, je popustil nahrbtnik in pobegnil.

— Ukradena detelja. Posestniku Janezu Strupiju na Rupi so neznanu tatovi ukradeni štiri stote suhe detelje, vredne 3000 kron.

— Tatvine. Mlinarju Lupi Matjanu v Spodnji Hrušici je bilo ukradeno bele svile v vrednosti 3000—4000 kron. — Orožniki iz Sv. Valburge so izsledili dva moža, ki sta v lovišču barona Lazarinja izkopala štiri mlade lisice in dve ubila, dva pa prodala v Ljubljano. — Posestniku Jakobu Rakovecu v Spodnjem Zabukovju je bila ukradena ura vredna 1000 kron. — Dne 29. junija med 22. in 23. uro je bilo trgovcu iz Velike Nedelje Jakubu Kavčiču ukradeno kolo vredno 8000 kron.

— Originalno presenečenje na »Zagrebskem zboru«. Kakor čitamo v hrvatskih časopisih je izzvala svetovnoznana tvrdka Meinl — katero pri nas pozna že vsako dete — nepričakovano presenečenje. Pri tvrdki Meinl se je namreč vršilo poskusno kuhanje črne in bele kave ter čokolade. Preden so kupci zapustili paviljon, so se pozvali dopoldne na brezplačno kavo, popoldne pa na čokolado. To je izvrsten način, s katerim nas je tvrdka prepričala o svojih prvovrstnih izdelkih. Vsekako bodo kupci mnogoštevilno posetili ta lokal v četrtek, ko se bo zopet vršilo to poskusno kuhanje ter delite brezplačne južine. — Vsled teh vesti so se interesentje obrnili na tukajšnje podružnice omenjene tvrdke na Aleksandrovi cesti št. 1 z vprašanjem ali se bo vršilo tudi pri tukajšnji podružnici to zelo poučno poskusno kuhanje. Izvedli so, da se vrši tudi v Ljubljani pri tukajšnji podružnici na Aleksandrovi cesti 1 to poskusno kuhanje in sicer dne 13. t. m., nakar že danes opozarjamo naše cenjene čitatelje. 2743

Štajerske novice.

Š Slomškova spominska plošča na Ponikvi. Tukajšnjemu orožništvu se je v kratkem času posrečilo izslediti ponočnega rogovileža, ki je v nedeljo, 2. t. m. zvečer razbil spominsko ploščo na Slomškovem orehu na Ponikvi. Bil je to znani pijanček, tajnik social-demokratov, železniški delavec Martin Vrbovšek, p. d. Tišlarček, posestnik v Boletini. Priznal je sam dejanje in se pismeno obvezal, napraviti na svoje stroške enako novo ploščo z napisom. Povedal je tudi, kam je razmetel kose razbite plošče. Od teh se je dosedaj našlo 22 kosov, tako, da manjka le mali spodnji del plošče. Vprašali bi sedaj g. Fidlerja, načelnika tukajšnje socialistične organizacije: Ali tako izobražuje svoje socije?

Št. Ukinjen avto-promet preko severne meje. Carinska uprava je nepričakovano izdala odredbo, da se vsak promet z avtomobili v in iz Nemške Avstrije ukine. Baje je bil to tako odredbo povod, ker se je v zadnjem času potom preživnega avto-prometa kljub strogi kontroli premožno vtihlo. Tako se je prišlo do tega, da od t. odredbe presenečeni celo nekateri organi vlade. Vsak avto, ki se približa meji, mora v spremstvu obmejne straže nazaj v Maribor, tu naložiti avto na železniški prevoz, lastnik avta pa se mora poslužiti železniške vožnje. Ta odredba ni bila objavljena baje zato, ker so upali, da pri nepričakovani izjavi zasajajo tihotapce. Še bolj ko slovenske bo ta odredba razburila hrvatske lastnike avto-voženj v Avstrijo, pa tudi Avstrije, ki so znali kljub kontroli na meji in predpisom na razne načine vtihotapljati razno prepovedano blago v Jugoslavijo.

Prekmurje.

Občinski tajniki Prekmurja so bili poslali meseca junija šefu pokrajinske uprave Ivanu Hribarju vlogo o svojem težkem gmotnem položaju, iz katere izvemo, da dobivajo 1000 K plače na mesec. Na postranske dohodke se ne morejo zanašati, v prvi vrsti zato ne, ker imajo itak dosti dela in primernega postranskega zaslužka sploh ni lahko dobiti, drugič pa niso kompetentni zahtevati eventualne pristojbine. Zalostno je, da se plačujejo po »Hungerlohn« sistem: važni avtonomni organi, kakršni so naši občinski tajniki, od katerih je spričo pogostega menjavanja županov in navajenosti poslednjih na madjarski sistem odvisno redno občinsko gospodarstvo. Vse prošnje so bile dosedaj brez vsakega uspeha za izboljšanje. — Občinski tajniki nadalje naglašajo, da od občin ne prejemajo nikakih pripomočkov v svrhu kritja vitalnih potreb. Glasom razpisa pokrajinske uprave za Slovenijo je občinske tajnike namestilo okrajno glavarstvo v Murski Soboti, zato morajo biti od istega plačani. Ako se tajnikom mesečni prejemki iz državnih sredstev ne zvišajo, so prisiljeni odpovedati se vsi svoji službi. — Občinski tajniki so v prigrabu tudi stavili konkretne predloge, kako naj vlada izboljša njihov resnični položaj. Kaj je vlada odgovorila, nam še ni znano.

Gospodarstvo.

II. Ljubljanski veliki semenj od dne 2. do 11. septembra 1922.

Dovoz inozemskega razstavnega blaga. Opozarjamo vse tukajšnje trgovce in zastopnike inozemskih tvrdk, da se zamore že uvoziti inozemsko razstavno blago po polovičnem blagovnem tarifu na naših železnih in carine prosto, če se v teku 6 mesecev zopet izvozi. Vsled sedanjih otežkočenih prometnih razmer priporočamo vsem interesentom, da se za velesemjenj namenjeno razstavno blago že sedaj prične razpošiljati na naslov »Urad Ljubljanskega velesemjenja«, ker se zna eventualno primeriti kot na Zagrebškem velesemjenju, da pride blago prepozno na sejmišče. Došlo blago prevzame sejmiski oficijelni špediter tvrdja Balkan d. d. v Ljubljani v svoja skladišča, kjer ostane do otvoritve semnja in se kot odškodnina zaračunajo minimalni stroški. Prepovedani so sicer še uvoz luksuznega blaga, vendar pa se je že ponovno zaprosilo za izjemo za velesemjenj in upamo, da ne brez uspeha.

Zaščita industrijske svojine. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je priznalo pod št. 1481 od 16. junija 1922 II. Ljubljansko velesejmisko prireditelju od 2. septembra 8. ure jutraj do 1. septembra 18. ure zvečer, razstavnega značaja in izdalo na podlagi Fr. 90 a u št. 10. Privremeni zakon o državnih trošarinah taksama i pristojbinama po predpisih št. 94. Naredbe o izvršenju uredbe o zaščiti indu-

strijske svojine, da uživa razstavljenec izuma ali proizvoda pogodnosti prioritete od dneva, ko je doletel prdmet izložil, če najkasneje v treh mesecih po zaključku velesejmja zaprosi za zaščito industrijske svojine. Na to pogodnost opozarjamo vse izumitelje, kateri želijo razstaviti svoje izume ali proizvode na »Ljubljanskem velikem semnju«.

Reklamna deska. Prilikom prireditve I. Ljubljanskega velesemjenja so se pogosto pojavili slučaj, da ljubljanski črkoslikarji vsled preobilice naročil niso zamogli vsakemu interesentu pravočasno izvršiti črkoslikarske dela na reklamnih deskah, namejenih na poslopja in ograjo sejmišča. Opozarjamo vse interesente, da si pravočasno najamejo prostor za reklamno desko in jo puste že sedaj izgotoviti, ker bi eventualno pozneje ne prišli pravočasno na vrsto.

g Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra.) Prenosovanje obiskovalcev razstave. Razstavni odbor ima poseben stanovanjski odsek, ki bo skrbel za prenošovanje obiskovalcev razstave, ki prihajajo od zunaj. Ta odsek je začel te dni posloovati. Vsi oni, ki razpolagajo s sobami ali posteljami, ki bi jih za čas razstave lahko odstopili stanovanjskemu oddelku za prenošovanje obiskovalcev, se naprošajo, da naznanijo naslov in število sob, oziroma postelj v pisarni razstavnega odbora Aleksandrova cesta 22. V poštev prihajajo posebno dijaška stanovanja, ki bodo ob tem času prosta in bi se na ta način lahko najbolje izkoristila. Vinska razstava je posebno sedaj, ko vsled valutarnih razmer nimamo več avstrijskega trga, za vse vinogradnike potrebna in važna, da si na ta način dobimo novih odjemalcev. Pokrajinsko obrtno razstavo bodo posetili obiskovalci iz vseh krajev naše države, kakor tudi iz inozemstva, zato je pričakovati, da bo imela tudi vinska razstava, ki jo bo priredil pod okriljem te razstave vinarski in sadjarski odsek v Mariboru, kar največji uspeh. Pozivljamo vse vinogradnike, da se te razstave polnoštevilno udeležijo in se čimprej prijavijo omenjenemu oddelku. Vrtina razstava, ki se vrši obenem s Pokrajinsko obrtno razstavo, vzbuja po celi naši državi, pa tudi v zavisnem inozemstvu veliko pozornost. Bo to prva razstava te vrste v naši državi, ki bo pokazala, da smo se tudi že na tem polju osamosvojili od inozemstva. O tem bomo poročali še podrobneje. Gmotna sredstva, s katerim razpolaga razstavni odbor, so zelo piča. — Odbor razpolaga samo z denarjem, ki ga plačujejo razstavljalci kot prijavnino iz katere se krijejo vsi tekoči izdatki. Zato pozivljamo vse obrtnike, da obenem s prijavnico pošljejo tudi prijavnino. Kdor je prijavnico že vpsal, naj naknadno še nakaze prijavnino, če tega že ni storil. Obrtniki! Sami si moramo pomagati. Zato je odvisno le od nas, kakšen uspeh bo imela ta razstava. Pokažimo, kaj zmremo in kaj znamo! Le na ta način bomo dosegli in zavzeli ono mesto, ki nam pristaja. Zato vsi na razstavo! Prijavni rok je podaljšan do predklica. Zato je vsakomur obrtniku dana možnost, da se razstave s svojimi izdelki udeležijo. Vsi dopisi, ki se tičejo Pokrajinske obrtne razstave v Mariboru, naj se naslovijo na Razstavni odbor Pokrajinske obrtne razstave v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 22. Vsa pojasnila glede razstave se dobe v pisarni Slovenskega obrtnega društva na Aleksandrovi cesti št. 22, kamor naj se blagovoljno obrniti vsi interesenti.

g Carinjenje luksuznega blaga. Po zakonu o proračunskih dvanajstih na mesec julij je ukinjena prepoved uvoza luksuznega blaga z dne 1. marca t. l. in je uvoz vsega luksuznega blaga zopet počen od 4. julija t. l. dovoljen in sicer se ima plačati razen carine za luksuzno blago še luksuzno takso, ki je določena v Uradnem listu št. 11 iz leta 1921 s 300 odstotkov pribitka. Predmete, ki jih potrebujejo industrijska in obrtniška podjetja za lastno porabo plačajo na podlagi predhodnega odobrenja generalne direkcije carine le polovico luksuzne takse. Ta brzojavna naredba je dospela z dne 7. julija na vse carinarnice in se s tem momentom izvršuje. Razen tega je dovoljen carine prosti uvoz strešne in zidne opeke v svrhu pospeševanja stavbene podjetnosti.

g Žitni trg. Cene žitu so bile v Vojvodini sledeče: pšenica 1450, ječmen 1120, oves 1210, koruza 1200, pšenična moka 2150 K. Tendence slaba.

g Dobitki državne trošarine. V mesecu maju je imela naša država za 29.817.376.22 Din dohodkov iz naslova trošarine. Od kolektivine smo imeli v maju za 35.700.666.46 Din dohodkov.

g Stanje papirnatega denarja na Češko-slovaškem. Od 23. do 30. junija se je povišalo stanje papirnatega denarja za 564.6 milijonov češko-slovaških kron.

g Novo industrijsko podjetje. Pod imenom C. de Gregorio & Comp., fotokemične tovarne Ljubljana, tovarne v št. Vidu pri Ljubljani, se je ustanovilo velike industrijsko podjetje, ki bo edino te vrste v Jugoslaviji. Tovarne bodo izdelovale najprej svetlokopirni papir (Lichtpaus), črn, modri in sepia za kopiranje načrtov z najmodernejšimi stroji. Nadalje pričnejo tovarne takoj tudi z izdelovanjem takozv. carbon in Indigo-papirja za pisalne stroje in rokopise. Tovarna prične z obratom koncem tega meseca obratovati in sicer zaenkrat v tovarniških prostorih g. Mathiana v št. Vidu pri Ljubljani. Transmisije in stroji se že montirajo. Tovarniški prostori so moderni in veliki. Vseeno se je nova družba že odločila, da prične v najkrajšem času z izdelavo novega objekta, v katerem se bo posebej izdelovalo še naslednje tovarniške predmete: fotografske plošče, fotografske papirje vseh vrst, parafinirani papir, nepremočljivo blago za mornarje, šoferje in rudarje, Billrothov batist, pozneje še drugi material, ki ga moramo doslej importirati. Kar ne proizvaža Jugoslavija na potrebnih surovinah, se bo uvozilo iz Nemčije in bodo fabrikati prvovrstni in enaki nemškimi. Kakor iz navedenega razvidno, se tukaj ne gre za kako malo podjetje, temveč je fundametaln položen za novo industrijo, ki bo v najkrajšem času zavzela obširne dimenzije. Podjetju želimo kaj največ uspeha ter upamo, da se še drugi zaspani Slovenci zbudijo ter upeljejo pri nas še druge fabrikacije, ki nam jih manjka v Jugoslaviji. Slovenska industrija naj pokaže bratrom Hrvatim in Srbom, da stojimo Slovenci na svojem mestu. Tem manj ko importiramo, tem boljše valuto bomo imeli. Kakor čujemo, razstavi novo podjetje svoje izdelke že na Ljubljanskem velesemjenju, ter opozarjamo obenem, da pride termin za prijavo za letošnji semenj, kakor smo že poročali, menda s 15. julijem. Naj nikdo ne zanudi prilike, ker se na poznejše prijave ne bo moglo ozirati.

g Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Subskripcija emisije 75.000 delnic po K 400 nom., s katero je zvišala banka glavni na K 80.000.000 je zaključena s 30. junijem s popolnim uspehom. Subskripcije se je udeležilo nad 90 odstotkov starih del-

ničarjev. Novi interesenti so pa razpoložljive neoptirane delnice znatno presubskribirali. 2758

BORZA.

Zagreb, 8. julija. (Izv.) Borza danes ni poslovala. Izven borze so notirali: Dunaj 0.375, Berlin 17.25, Budimpešta 6.65, Trst 372.50 do 375, London 378.75—380, Praga 179.185.

Belgrad, 8. julija. (Izv.) Devize. Berlin 17, Budimpešta 6.75, Bukarešta 49, Italija 375, London 378, Pariz 672, Praga 174, Sofija 51, Curih 1580, Dunaj 0.375. Valute. Nemske marke 22, rumunski lei 48.25, italijanske lire 370, francoski franki 658.

Curih, 8. julija. (Izv.) Berlin 0.905, Newyork 523.50, London 23.29, Pariz 41.60, Milan 23.32, Praga 11, Budimpešta 0.40, Zagreb 1.575, Bukarešta 3.50, Varšva 0.1075, Dunaj 0.025, avstrijske krone 0.0275.

Berlin, 8. julija. (Izv.) Dunaj 2.205, Budimpešta 40.54, Milan 2302.10, Praga 1132.35, Pariz 4114.85, London 2227.05, Newyork 522.34, Curih 9812.55.

Ljubljanske novice.

Ij Poljski akademiki v Ljubljani. Včeraj ob 6. uri popoldne je prišlo večje število poljskih trgovskih akademikov iz Varšave preko Maribora v Ljubljano. Danes se odpeljejo na Bled, kamor jih spremljata dva člana slovenskega društva trgovskih akademikov. Zvečer se vrnejo v Ljubljano ter si bodo jutri v ponedeljek ogledali ljubljansko industrijsko podjetja. Zvečer se odpeljejo v Zagreb, odkoder potujejo v Split, Dubrovnik ter nazaj v Belgrad. Prepričani smo, da bodo poljski akademiki povsod dobrodošli in da bodo od povsod odnesli najboljše vtise.

Ij Volivni imeniki. Mestni magistrat ljubljanski nam pošilja danes razglas, da se morajo vsi oni volivni upravičenci, ki so se prijavili v Ljubljano od 1. junija 1921. pa do danes, zglašiti v mestnem popisovalnem uradu v svrhu sestave stalnih volivnih imenikov. Pdor je bival že pred 1. junijem 1921 v Ljubljani, temu se ni treba prijaviti. Volivno pravico imajo vsi 21 let stari državljani naše države, ki vsaj že eno leto, oziroma 6 mesecev bivajo v občini. Za volitve v občinski zastop se torej zahteva samo enoletno redno bivanje. Pravico voliti pa imajo tudi Slovani, ki sicer niso naši državljani, ki pa so se pred 20. junijem 1922 stalno naselili. Pozivlja se vsakdo, da se točno odzove pozivu in da se upravičenci zglašijo na vse začetne črke natančno določene dneve od 8. do 12. dop. v mestnem popisovalnem uradu v Ljubljani. Sicer pa opozarjamo na razglas v našem inseratnem delu.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo priredi v nedeljo 18. t. m. izlet na Homec pri Kamniku. Odhod ob osmih zjutraj z glavnega kolodvora. Ob desetih bo na Homecu sv. maša s pridigo. Popoldne si pojedmo ogledat novo misijonišče v Grobljah, zvečer odhod iz Domžal ob osmih. Vse člane in prijatelje društva uljudno vabimo, da se izleta polnoštevilno udeležijo. Ker je blizu, stroški ne bodo preveliki. Udeleženci naj se priprave vsaj do torka zvečer v Šentjakobskem župnišču, II. nadstropje. Vsak naj prijavi, če se udeležiti skupnega kosila na Homecu. Ob zelo neugodnem vremenu se izlet odloži.

Ij Izlet srbskih sirot v Ljubljano. V soboto, dne 15. julija popoldne, ob pol 3. uri pride v Ljubljano 60 srbskih sirot, dečkov in deklic, ki so izgubili v svetovni vojni svoje roditelje. Kakor v Celju in Mariboru, tako tudi v Ljubljani pripravila šolska mladina malim gostom sprejem. Stariši se naprošajo, da pošljejo v ta namen v soboto 15. julija eno uro pred prihodom vlaka, t. j. ob pol 2. uri otroke v isto šolo, katero so otroci doslej obiskovali. Še istega dne popoldne ob 6. uri priredi srbska deca koncert na vrtu Narodnega doma. Vse tiste učenke št. Jakobske dekliške šole, ki so pele pri koncertu v Unionu, naj pridejo v četrtek, dne 13. julija popoldne ob pol 3. uri v šolo k pevski vaji, ker bodo nastopile v eni točki pri koncertu, ki ga prirede srbski otroci.

Ij Občni zbor podpornega društva organizator in povodil s sedežem v Ljubljani se bo vršil v četrtek 27. julija ob pol 11. uri v ogralski šoli v Ljubljani. Na sporedu so poročila odbora, volitve novega odbora in slučajnosti.

Ij Izgubila se je včeraj dopoldne na trgu rotna torbica z več ključi. Pošten najditelj se prosi, naj vrne isto na našo upravo.

Ij Policijska kronika. Natakariči Minki Cvenkel je bilo ukraden obleke v vrednosti 1500 kron. — Marija R. je povzročila 7. t. m. v Zeleni jami pred svojo hišo velik direndaj. Kričala je nad svojo sosodo B. in ji grozila, da jo bo s sekuro ubila. Vse polno ljudi je z velikim zanimanjem sledilo spektaklju. Višji stražnik Čotič je posvaril hudo Marijo, ki se je sicer pomirila, toda komaj je nadstražnik odšel, je zopet kričala nad sosodo, nakar je napravil višji stražnik Čigon mir. Ker huda Marička vedno razgraja, ji bo policijska direkcija prisodila primerno ostro kazen za oblačenje njenih preveč razburljivih živcev, kar bo cela Zelena jama najradostneje pozdravila. — Ko je šla Marija M. zvečer z dela na Selo domov, sta jo prehitela Ivan R. in njegova žena Ivana, katera je pričela nad Marijo M. kričati in jo zmerjati s požigalko. Marijo M. je to tako razjezilo, da je Ivano udarila s steklenico po glavi; nato je pa prišel Ivanin mož Marijo klofutati, jo vrgel na tla in jo poškoval po obrazu. — Med delom je zdobil tram nos delavcu Antonu Galetu v parketni tvornici v Šiški. Galeta je obvezal dr. Minaf. — Ponoči od 6. na 7. t. m. je bilo ukraden poestniku Francu Šarcu s travnika ob Poti na Rakovo jelšo 250 kg sena.

Socialni vestnik.

Stanovanjska beda. Glede tega vprašanja posnemamo iz govora poslanca Zebota v seji narodne skupštine dne 22. junija t. l. nekatere podatke. Prvič se izdajajo polovičarske stanovanjske naredbe. Pa še te naredbe se pristransko izvršujejo. To se vidi iz postopanja raznih stanovanjskih komisij. Povojni bogataši, razni verižniki in

prijatelji posameznih strankarjev dobivajo najljepša stanovanja. Tako n. pr. je dobil v Mariboru nek bivši minister stanovanje s 5 sobami, četudi šteje njegova družina samo 3 člane in ima poleg tega še stanovanje v Celju. Delavec ali uradnik ali obrtnik ali trgovec pa zaman prosi meseca in meseca za stanovanje. V naši državi imamo posebno vrsto ljudi, ki jih imenujemo »vagonarje«. V Mariboru, v Celju, Zagrebu in tudi v Belgradu imamo cele kolonije ubogih železničarjev, ki morajo stanovati v hudi zimi, v vročem poletju v vagonih, kjer se uboga deca pripravlja na jetiko. Toda ministrstvo za socialno politiko še ni nič ukrenilo, da bi tem ubogim ljudem zmanjšalo stanovanjsko bedo. Poznam slučaj iz Maribora, ko je uboga vdova, z dvema otrokoma bila pred tremi tedni vržena na cesto samo radi tega, da je dobil v njenem stanovanju oficir svoje mesto. V prečasnih krajih tudi vlada zavira zgradbo novih stanovanj. Ko se je letošnje pomlad sklenilo, da morajo v Mariboru graditi vse banke nova poslopja in stanovanja za uradnike in sluge, je ministrstvo za socialno politiko ugodilo rekurzum bank in še danes vidimo, da te banke niso bile prisiljene, da bi zgradile stanovanja. Isti proces je glede veleindustrijalcev. Tudi teh nihče ne sili, da bi gradili stanovanja. Najlepše je pa, kar se v tem pogledu dogaja pri južni železnici. Ta je sama hotela v Zagrebu povečati južni kolodvor v toliko, da bi imeli uradniki in poduradniki, ki so uslužbeni v Zagrebu, v lastni zgradbi stanovanja. A kaj se je zgodilo? Naša vlada in poleg tega seveda tudi vlade sosednjih držav so prepovedale južni železnici zgraditi stanovanjsko zgradbo, v kateri bi imeli nastavljeni južne železnice svoja stanovanja! Isto je v Mariboru. Mestna občina je zahtevala od južne železnice, naj zgradi dovolj stanovanj za železničarje, da bi potem drugi stanovaleci: uradniki, obrtniki itd. lahko dobili stanovanja. A južni železnici je šlo ministrstvo za socialno politiko in sploh vlada na roko, da je niso mogli prisiliti, da bi zidala dovolj stanovanj. — Pri uvedbi oblasti v Mariboru hoče vlada vreči 20—30 družin iz dosedanjih stanovanj na ta način, da bo rekvirirala polrebna poslopja za nepotrebno oblast. Da bi pa država sama gradila, vladinovec niti na misel ne pride. — V Belgradu se na vsakem oglu gradi nova hiša. Baje je v Belgradu vloženih na tisoče takih prošelj za dovolitev novih zgradb. Pri nas v Sloveniji pa ne more graditi nove zgradbe noben trgovec, noben hišni posestnik, noben privatnik, ker nas centralistični Belgrad eksploatira. Naš denar gre po žilam samo v Belgrad, a nazaj ne pride več. Radi tega je pri nas nemogoče graditi nove hiše. — Poslanec Zebot je končno zahteval, da imajo stanovanjske naredbe izdelovati strokovnjaki-sociologi, ne pa birokrati brez pojma o socialnem zakonodavstvu.

s Propadanje strokovnih organizacij v Češko-slovaški. K boju o strokovni organizaciji piše »Česke Slovo«, da propadajo delavske organizacije zaradi indiferentizma med delavstvom. Na Kladnu n. pr. je padlo število delavstva, ki je bilo svoj čas organizirano v socialno demokratični stranki, za 41 %. Zveza poljskih delavcev, šteje danes samo 50.000, pa jih je bilo v njej že 180.000. Glasilo čeških socialistov pričakuje v bodočnosti poostrene borbe med desničarji in levičarji.

Prosveta.

pr Bogoslovje sv. Cirila in Metoda. Sv. Ciril in Metod sta živila v dobi, ko se je na bogoslovskem polju že kazala velika razlika v mišljenju zapadnih in vzhodnih kristjanov. V tedanjem vzhodnem bogoslovju se razodeva neki poseben način mišljenja in izražanja, neka posebna mentalnost, ki je že tako daleč vplivala, da se celo pri najboljših grških bogoslovskih pisateljih trdovratno ponavljajo nazori, ki po svojih posledicah nasprotujejo cerkvenemu edinstvu. Dva profesorja ljubljanske bogoslovne fakultete sta preiskala bogoslovno mišljenje sv. Cirila in Metoda. Odkrila sta nepričakovane rezultate, ki kažejo slovenska apostola v novi luči in zanimivo osveščujejo tedanje grško teologijo. Prof. dr. F. Grievce je v razpravi »Pravovernost sv. Cirila in Metoda« (Ljubljana 1921) in v knjigi »Cerkveno prvenstvo in edinstvo po bizantinskem pojmovanju« (Ljubljana 1921) dokazal, da sta slovenska apostola bila pristaja grškega meniškega bogoslovja, ki se je po vsebini in v izražanju znatno razlikovalo od tedanjega uradnega carigrskega bogoslovja, posebno v priznavanju apostolskega prvenstva. Poleg tega so se v Ciril-Metodovem bogoslovju ohranile nekatere posebnosti, ki imajo svoj izvor zunaj carigrskega patriarhata v starih antiohijskih in aleksandrijskih tradicijah. Ali sta sv. Ciril in Metod zavedno iskala stikov z izvencarigrskimi vzhodnimi tradicijami in z negrskimi vzhodnimi narodi, da bi se osvobodila grškega nacionalizma in separatizma? Gotovo je, da je teologija slovenskih apostolov izredno izvirna in v lepem soglasju s samostojnim Ciril-Metodovim slovenskim misijonskim načrtom. — Dr. A. Snaj je preiskal Ciril-Metodov staroslovski prevod evangelijev. Objavil je tri razprave: 1. Staroslovski prevod evangelijev (Bog. Vestnik 1922, št. 2), 2. V teroslavica versio evangeliorum (v mednarodnem znanstvenem časopisu »Biblica« 1922, št. 2) in 3. Staroslovski Matejev evangelij (Razprave »Bog. Akademije« zv. 2). Doslej so teologi in slavisti splošno mislili, da je Ciril-Metodov prevod brez posebnega bogoslovskega pomena. Dr. Snaj

pa je dokazal, da sta sv. Ciril in Metod bila aleksandrijski svetopisemski tekst. V staroslovenskem svetopisemskem prevodu se razodeva velika samostojnost slovanskih apostolov. Ti rezultati so zbudili veliko pozornost med znanstveniki v domovini in v inozemstvu. Staroslovenska književnost se kaže v novi luči. Teologija in slavistika se bo še obširno bavila s temi novimi rezultati. — Zanimivo je, da so ravno znanstvene raziskave o sv. Cirilu in Metodu obrnile pozornost inozemske znanosti na delovanje mlade ljubljanske bogoslovne fakultete. Znanstveno delovanje v tej smeri ni samo velike aktualne važnosti za domovino, temveč more jugoslovanski znanosti priboriti tudi ugled v mednarodnem znanstvenem svetu.

N.
pr »Vrtoc in »Angelček«. Izšla je 7. in 8. številka, ki je bo mladina prav tako vesela kot dosedanjih. Dobe se še vse letošnje številke. »Vrtoc« s prilogo stane za vse leto 9 Din, »Angelček« sam 3 Din. Uprava v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80.

Cerkveni vestnik.

e Umrla je v Rimu dne 6. julija ustanoviteljica in glavna voditeljica Družbe sv. Petra Klav-

verja, grofica Mar. Ter. Ledóchowska. Priporoča se posebno vsem misijonskim prijateljem v požno molitev. R. i. p.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za ljubljansko okolico, ki je poslala iz zborovanja v Ligojni Nj. Vel. kralju in kraljici udanostno izjavo, je prejela od kabinetne pisarne iz Bleda nastopno brzojavko: Njihova Velikanstva se zahvaljujejo za izjavo udanosti. — Jankovič.

Dijaški vestnik.

d Školjeloška podružnica SDZ ima svoj redni občni zbor po duhovnih vajah 19. t. m. ob 9. uri v škofjeloškem društvenem domu. Pridite sigurno vsi! — Odbor.

Pevski vestnik.

Občni zbor Pevskega zbora Glasbene Matice se je vršil v petek, dne 30. junija v pevski dvorani Glasbene Matice. V pretekli koncertni seziji je privedil pevski zbor žalni koncert v spomin blagopokojnega kralja Petra I., kateri se je kot mladinski koncert dvakrat ponovil. Dne 1. decembra je nastopil zbor na koncertu v proslavo narodnega ujedinitvenja, prirejenega po Zvezi slovenskih pev-

skih zborov. Jubilejno leto Glasbene Matice je proslavil zbor s tem, da je izvršil veliko koncertno turnejo po večjih mestih Jugoslavije in privedil po tej poti devet velikih koncertov in več koncertnih nastopov za mladino. Moralni uspeh turnee je bil predvsem ta, da so se poglobile kulturne vezi jugoslovanskih plemen in da se je utrdilo stališče Glasbene Matice in njenega ugleda pri naših bratih, osobito v prestolici kraljevine, v Beogradu. Slovenska pesem je slavila tudi topot svoje popolno zmago. Koncertno življenje minule sezone je bilo zelo živahno in se je priredilo pod okriljem Glasbene Matice petnajst koncertov, med njimi pet jubilejnih, katerih namen je bil pokazati zgodovinski razvoj naše glasbene literature. Pevski zbor je štel 141 članov in članic in je bil številno najjači mešani zbor v Jugoslaviji. Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen zopet dosedanjí predsednik g. Josip Prunk, izmed ostalih funkcionarjev za podpredsednika g. Josip Skalar, za tajnika g. Ivo Peruzzi, za blagajnika g. Karol Lasbajer, za arhivarja g. Josip Cerar. Načelnica ženskega zbora je ga. Klementina Hrovatinova. V bodoči seziji namerava pevski zbor prirediti več koncertnih nastopov po ožji domovini, predvsem na Bledu in Rogški Slatini. — Odbor.

Glasbena Matica v Ljubljani. Odbor Glasbene Matice v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da se vrši letošnji redni občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani v ponedeljek, dne 10. julija v dvorani Filharmonične družbe točno ob 8. uri

zvečer. Odbor prosi vse člane, da se obnega zboru v obilnem številu udeležijo, ter pripominja, da je društveni računski zaključek na vpogled vsem članom v društveni pisarni, Gospodaka ulica 8/L.

Orlovski vestnik.

Belgijski kardinal Mercier na orlovski stoli v Brnu. Kakor poroča »Nasinec«, je dobilo orlovsko načelstvo v Brnu obvestilo, da se bo orlovskega zleta v Brnu udeležil belgijski kardinal Mercier, ki je znan iz svetovne vojne kakor zagovornik pravic zatiranih narodov.

Turistika in sport.

Odlična tekma za prvenstvo Slovenije v nogometu za l. 1921/22 se vrši v nedeljo 9. t. m. V finale sta dospela SK. Ilirija kot prvak ljubljanskega okrožja in SSK. Maribor, ki je zmagal kot prvak mariborskega okrožja nad Athletic-sportklubom, prvacom Celja, v semifinalu 2. t. m. z 2 : 0. Tekma bo sigurno zainteresirala najširše sportne kroge; kateri obeh tekmecev si bo priboril letos naziv prvaka, je povsem negotovo. Ilirija, ki je do letos nadkriljevala vse slovenske klube, je v poslednjih tednih toliko popustila, da je ni mogoče vnaprej smatrati za zmagovalca. Maribor kaže nasprotno konstantno napredovanje, lepe rezultate in je 18. t. m. z Ilirijo v prijateljski tekmi neodločno 3 : 3. — Tekma se vrši na igrišču Ilirije, začetek ob 18. uri. — Ob pol 17. uri predigra Ilirija rez: Svoboda, Ljubljana (prv. tekma). (k)

Ženitna pnudba.

Penzionist rokodelce, srednje starosti, išče v svrhu ženitve samostojno penzionistko. Ponudbe s sliko je poslati na upravo pod št. 2680.

Starejšo gospodično

(vzgojiteljico) po možnosti učiteljico, sprejemem za dobo šolskih počitnic k širim otrokom. Honorar mesečno K 1000.- ter hrana. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 2707.

Ženitna ponudba.

Samec, star 30 let, se želi poročiti tudi s starejšo gospodično ali vdovo, ki bi imela kako obrt, event. posestvo. Resne ponudbe na upravo lista pod Pošten.

Iščem zdravo, starejšo dekle k otroku

Plača po dogovoru. Fanka Černe, Dalmatinova ulica 15, Ljubljana.

14 letni deček, zdrav in kre-pak, poštenih staršev čeli učnega mesta v kaki večji trgovini, tudi na deželi. Naslov pove uprava lista pod številko 2695.

Pošteno dekle,

stara 15 do 16 let, sprejemem k dobri krščanski družini k otrokom. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 2756.

Prodajalka z daljšo prakso in primerno naobrazbo se sprejme za blagajničarko pri: A. SUŠNIK, železnina, Zaloška cesta, Ljubljana.

Dr. Otokar Rybář

je otvoril odvetniško pisarno v Ljubljani, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 13.

DR. ŠLECHTA
do preklica
ne ordinira.

Poziv!

Ivana Traven, rojena Mavsar je predlagana kot priča. Ker je njeno bivališče neznan, prosi se, da v njenem lastnem interesu takoj sporoči podpisane svoj sedanji naslov. — Dr. Fran POČEK, odvetnik v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 11.

Božjepotnikom na Brezje

se priporoča za vožnjo na vse strani, posebno na Bled, z napol pokrito kočjo št. 2, za večje družine tudi brek št. 7 po znižanih cenah. Franc Škofic, izvošček, poleg pokopališča. 2705

V trgovski, posebno lesni in opekarski stroki izvežban mož, zmožen vodstva pisarne in obratovanja, želi vstopiti kot

DRUŽABNIK

k solidnemu podjetju z udeležbo kapitala začetkom 400.000 K. Resne ponudbe na upravnistvo Slovenca pod DRUŽABNIK. 2731

Učenko in učenca

sprejme I. Razboršek, trgovina z mešanim blagom, šmartno pri Litiji. 2746

Iščem službo gospodinje

h kakemu gospodu. Sem srednjih let z dolgoletnim pripravljalom. Naslov pove uprava pod Gospodinja 2752.

Mizarske vajence

brez hrane in stanovanja išče za takojšnji vstop mizarska delavnica Štrukelj & Magister, Sp. Šiška, Planinska cesta 168. 2708

Vajence

sprejmejo Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana. 2717

Zahvala.

Za mnogobrojno spremstvo vsem, ki so tako počastili našo ljubljeno sestro, ozir. sva-kinjo in teto,

Ano Koporc

k njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Marijinemu društvu za častno udeležbo; znan-kam in prijateljicam pa za poklonjeno ji lepo cvetje.

Ljubljana, dne 8. julija 1922.

Zaljubljeni ostali.

Telovad. potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kroj priporoča trdka A. & E. Skaberne LJUBLJANA Mestni trg 10.

Sodarske delavce

išče takoj ANGLO JUGOSL. PETROLEJSKO D. D. ZAGREB, Strossmayerova ulica 6-III.

Gozdarski uradnik

išče skromno mesečno sobo event. s hrano. Ponudbe na Slovenca pod »GOZDARSKI URADNIK«. 2734

Stanovanje zamenja.

Velika soba in kuhinja v I. nadstropju, čista, električna luč, 4 minute od re-mize, se zamenja za stanovanje v me-stu v kakem prometnem kraju, za 1—2 sobi in kuhinjo. Stroške plačam ali še več. Prijave na upravo lista do 15. jul. pod šifro »Stanovanje«.

Več tesarjev

takoj sprejememo za pri-prosto delo na akord. Prosto stanovanje. Po-nudbe na Podjetje inž. Dukić & dr. Ljubljana, Bohoričeva ulica 20. — — 2716

SLUŽKINJO za vse hišne posle sprejemem takoj. Za-čelnice imajo prednost. — Naslov pri upravi SLOVENCA pod št. 2687.

Iščem SOBO

s souporabo kuhinje ali brez nje za svojega delovodjo in njegovo ženo, oba poštena in jako solid-na, brez otrok. Čez dan oba usluž-bena. Cenjene ponudbe na Kar-tonažno tovarno I. Bonač, Ljub-ljana, Čopova ulica 16. 2701

Zakonska iščeta

hrano

na abonement. Naslov pri upravi lista pod št. 2711.

Pritlična hiša

na deželi naprodaj. Obstoji iz dveh sob, kuhinje, kleti, v hiši električna razsvet-ljava, poleg tudi svinjak in lopa. Od-daljena samo 20 minut od postaje. Na-slov pove uprava lista pod št. 2754.

Spalna soba

smrekova, dobro ohranjena, se proda za K 9000.— v Rebrli 15.

Iščem proti dobri nagradi

sobo ali mali lokal

najraje kje na Poljanski ali Tržaški cesti ali v Šiški ozir. na Viču ob glavni cesti. Plačam najemnino za pet let naprej. Naslov v upravi Slovenca pod št. 2739.

Kupujem: rezan in tesan

LES,

bukova drva
in oglje.

Ponudbe z navedbo cene na upravnistvo pod šifro »LES«.

Naprodaj

več starinskih oljnatih slik. Naslov pove upravnistvo pod št. 2762.

APNO

prvovrstno 30—35 ton ima na pro-daj IVAN KIC, Sevnica, hotel TRIGLAV. 2728

par angleških oprem

belo poniklanih v jako dobrem stanu in godbeni automat z dvema valjema, igra 16 komadov, malo rabljen, vse skupaj ali posamezno, po nizki ceni. Naslov pove upravnistvo Slovenca pod »Komati 2688«.

Prevzamem travnik za košnjo Istotam gnoj za slamo ali zamenjam EMIL AUGUSTIN, rezanico. Spodnja Šiška št. 231.

Urejeno posestvo

s živim in mrtvim inventarjem, le-pim gozdom in travniki, kupina. Lega kjerkoli v Sloveniji. Cenj. po-nudbe s podrobnimi podatki na upr. lista pod Arondirano posestvo 2742.

Naprodaj:

PISALNI STROJ zn. »Adler«, dva KONJA, KOČIJA, DIRA s kaso-nom, BREK, centrli. SESALKA in drugo. Ponudbe pod: »Priložnost-2759 upravi SLOVENCA.

Kupim njivo, travnik, zemljišče ali posestvo

med Ljubljano in Vižmarji. — Ponudbe na upravnistvo »SLOVENCA« z navedbo cene pod »POSESTVO«.

Naprodaj posestvo

v velikosti 30 oral, večina gozd, v bližini rudnika Zagorje ob Savi, pet četrt ure od kolodvora oddaljeno. Natančnejša pojasnila da interesen-tom Ignac Dernovšek, Rove št. 7, obč. Kotredež, pošta Zagorje ob Savi. 2744

Naprodaj

dve kredenci iz orehovega lesa v modernem slogu z mramorno plo-ščo in steklom, omara za knjige z enim steklom, omara za obleko — vse skoraj novo. Naslov pove An. zav. Drago Beseljak, Ljublja-na, Sodna ulica 5. 2749

SREDI MESTA

velika hiša z dvema pročeljem — kleti, dvorišče, primerno za večje trgovsko podjetje, lepo stanovanje, prosto z no-vembrom — ugodno naprodaj. Pojasnila da An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2750

Štedilnike, ograje

in vsa v ključavničarsko stroko spadajoča dela izvršuje po načrtu in zmernih cenah

Franc Ravbar, ključ. mojster Ljubljana, Gosposvetska c. 6.

Jermena in gože

za cepove, lepe biče, prave trša-ske bičevnike in motorizirane priporoča VELETRGOVINA OSVALD DO-BEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9. — Kupim tudi ročni vozček.

Stolpne ure

popravlja IVAN SELISKAR urar v Ljubljani, Zadrzna ulica št. 10.

Okrogel les

(hlode) smreka, hrast, bukev, kupuje v vsaki množini Parna žaga V. Scagnetti v Ljub-ljani. V ponudbi je navesti cene.

Na Uncu pri Raketu je umrla v petek, dne 7. julija ob 9. uri zvečer, previdena s tolažili svete vere, gospa

Franja Maister roj. Tomšič

Pokopali bomo drago rajnico v nedeljo ob 4. uri popoldne na Uncu.

Bila je zlata mati, ki je posvetila vse svoje živ-ljenje edino le ljubezni in skrbi za svoje drage.

Kdor jo je poznal, naj jo ohrani v gorkem spo-minul

UNEC, dne 8. julija 1922.

General Rudolf Maister, počasni adj. Nj. Vel. kralja, sin. Marija Maister, roj. Stergar, sinaha. — Hrvoj in Borut Maister, vnuka. — Matilda Sebenikar, roj. Tomšič, posestnica na Uncu, sestra. — Rodbine: Tomšič v Ljubljani, Trebnjem, Zagrebu in Guštin v Metliki in Mariboru.

JELA LOZARJEVA naznanja, da ji je umrla danes, pre-videana s sv. zakramenti, predraga teta, gospodična

Ema Toman

vačniška učiteljica v pokoju.

Pogreb drage pokojnice bo dne 10. t. m. ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Knaflova ulica št. 5, na pokopa-lišče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 8. julija 1922.

Zahvala.

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega ljubega, skrbnega soproga in očeta

Mihaela Senica

izrekamo svojo najpristranejšo zahvalo za tako obilno dokaze globokega sočutja in številno udeležbo pri pogrebu. Zlasti se zahvaljujemo čestiti duhovščini za častno spremstvo, posebno pa č. g. župniku za tako v srce segajoč govor ob grobu. Vsem, ki so ga spremlili, Bog povrni!

Dolsko, dne 5. julija 1922.

Globoko žalujoča rodbina.

Zahtevajte
ponudbo**CHARTREUSE**

turdke

M. Druškovič in drugdružba
z o. z.

MARIBOR, Novoška cesta 39.

Razne vozove

imam v zalogi in v delu ter iste izvršujem po naročilu in želim dobiti odjemalca oziroma prodajalca v kraju, kjer je potreba voz, kompletne ali brez sedlarskega dela. Interesente naj se blagovito obračati na M. Ložar, Dragomelj, p. Domžale. 2745

CEMENT la splitski, Portland dobavlja vsako poljubno vagonsko količino tvrdka STANKO ŽARGI & Co., Ljubljana, Martičeva cesta št. 15. 2646

4000 kron nagrade

kdor mi preskrbi stanovanje s 3 ali 4 sobami za takoj ali vsaj do jeseni, v novi zgradbi v Ljubljani. — Ponudbe pod: »MIRNA STRANKA 2284« na upravo.

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE se prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **HUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.**

Christofov zavod,

edini oblastveno dovoljeni zavod za stenografijo in strojepisje v Sloveniji, vpisuje za šolsko leto 1922/23 ves mesec julij in avgust vsak dan dopoldne in popoldne na Domobranski c. 7. Vpisnina 5 Din., mesečna šolnina 50 Din.

Ad št. 14.829.

Razglas.

V svrhu sestave stalnih volivnih imenikov (Uradni list št. 67 z dne 24. junija 1922) se oni volivni upravičenci, ki so se priselili v Ljubljano od 1. junija 1921 pa do danes, pozivljajo, da se pridejo zgledati v mestni popisovalni urad.

Onim, ki so bili že pred 1. junijem 1921 v Ljubljani, se ni treba prijaviti.

Volivno pravico imajo vsi 21 let stari državljani kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev, ki vsaj že eno leto, odnosno 6 mesecev redno bivajo v občini. (Za volitev v narodno skupščino, odnosno oblastno skupščino se zahteva šestmesečno bivanje, za volitev v občinski zastop pa enoletno bivanje.)

Ob istih pogojih imajo pravico voliti tudi oni Slovani po plemenu in jeziku, ki sicer niso naši državljani, ki pa so se dotedaj, ko so se začeli sestavljati volivni imeniki, to je do 20. junija 1922 stalno naselili v občini.

Volivni upravičenci s črkami A do L naj se zgledajo v ponedeljek, dne 10. t. m., oni od M do Ž pa v torek, dne 11. t. m. vsakokrat od 8. do 12. ure dopoldne.

Prizadeti se tedaj v lastnem interesu nujno pozivljajo, da se točno odzovejo temu povabilu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. julija 1922.

Posestniki parnih kotlov!

zahtevajte v Vašem lastnem interesu prospekte za

pat. „brezstrujni“ aparat

v zvezi s parnim kotlom odstrani električnim potom KOTLOV KAMEN. — Tako je zadeva čiščenja parnih kotlov enostavno rešena. Zastopstvo za Jugoslavijo in Francijo Elektrotehnični zavod. Oddelek »TVORNICA ZA KISIK (Oxygen)«

VOJNOVIČ & CIE Ljubljana - Vič.

Jelov in borov

OKROGLI LES

v premeru 15 do 25 cm in dolžini 90 cm kupuje v vsaki množini trgovsko društvo »GRADIVO«, Zagreb, Bogovičeva ulica 3. Telefon 5-55. Telefon 5-55.

The Oliver pisalni stroj

Zastopstvo in zaloga

Ivan Gajšek

papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Jetika!

Strokovni zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinarja z izjemo torka in petka v št. Jurju ob juž. ž. Kupite tudi njegove tri knjige Navodila, kako do zdravja priti, ozdraveti.

Najcenejše otroške vozičke, dvokolesa raznih modelov, vsakovrstni deli za razne stroje, pneumatica in zastopstvo malih pomožnih motorčkov za navadna kolesa: »TRIBUNA«, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1. Sprejmite se tudi popravila.

Večje množine prvovrstnega splitskega Portland cementa

na razpolago pri tvrdki: **H. PETRIČ, LJUBLJANA** skladišče »Balkan«.

Kolesarji in cenjene dame

Prepričajte se v lastno korist in ogledajte si valiko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov. — »TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. TRGOVINA: Stari trg št. 28. 2389

Lepota

kože obraza, vratu, rok, kakor trdi lepa rast las se zamore doseči samo s razumnim negovanjem. Tisoč priznanj, je dospelo že od vseh dežel sveta za lekarnarja Feller.

»Elsas« hitro miločno milo, najbolje blago, najfinije »milo lepote«, 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

»Elsas« pomača za obraz odstrani vsako nečistočo kože, solnčne pege, zaje dance, gube i. t. d. 2 porcelan. lončka z zamotom in poštnino 80 K.

»Elsas« Tanochtan pomača za rast las krepi kožo glave, prepreči izpadanje, lomljenje in cepitev las, zapreči prhlje in prerano osivelost i. t. d. 2 porcelan. lončka z zamotom in poštnino 80 K. **PRODAJALCI** ako naroče najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

Razno: Lilično mleko 24 K; mazilo za brke 10 K; najnoviji Huga-puder dr. Klagera v vel. origin. skatljah 40 K; najfiniji Huga zobni prašek v patent. skatljah 40 K; puder za gospo v vrečicah 8 K; zobni prašek v skatljah 12 K; v vrečicah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfini parfen po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina računa posebej.

Eugen O. Feller, lekarnar, Stubica donja, Eisatrg 134, Hrvatsko.

Poravnajte naročnino!

Tudi Vi se boste prepričali,

H. Suttner

lastnik

Henri Maire

v Ljubljani 2

da je v Vašo korist, ako naročite najprej bogato ilustrirani katalog tvrdke **H. SUTTNER** (ime: Henri Maire) v LJUBLJANI št. 2 preden se odločite za nakup. Ta katalog Vam bo svetoval resnično dobre ure special. znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švicu kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namiz. orodje. Delje: Kristina in birmen. darila in vso zlatino in srebrnino: pa tudi porabne predmete, kakor škarije, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, doze za tobak, svačice in smodke, steklorezce, prižgalnike, dežarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki.

Kopalne kostume

in hlače, bluze, športne in promenadne, kmečke (dirndl) obleke, športne srajce kakor tudi razno drugo moško in žensko perilo lastnega izdelka priporočam po znižanih cenah F. in L. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Električni stroji proizvod A E G, električni števeci proizvod A E G,

žarnice Tungsram, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehnična tvrdka **KAROL FLORJANČIČ, CELJE.** Proračuni brezplačno. 2524

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem na Poljanski cesti št. 19 (nasproti gimnazije) prenovil in otvoril staroznano

GOSTILNO.

Domača kuhinja in mrzla jedila, dobro štajersko in dolensko vino, vedno sveže pivo vsak čas na razpolago. Točna in solidna postrežba, primerne cene. — Za manjše zaključene družbe posebna soba.

Za obilen obisk se priporoča

FRANC BUČAR.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne avtomobile tovarne Walter Martiny. Hidravlične stiskalnice za montiranje gum. obročev v centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago deset tovornih avtomobilov.

Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.

MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.

BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Пажња!

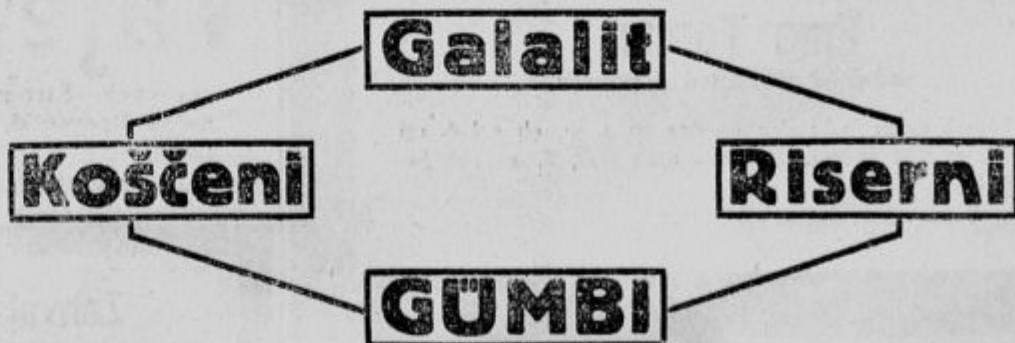
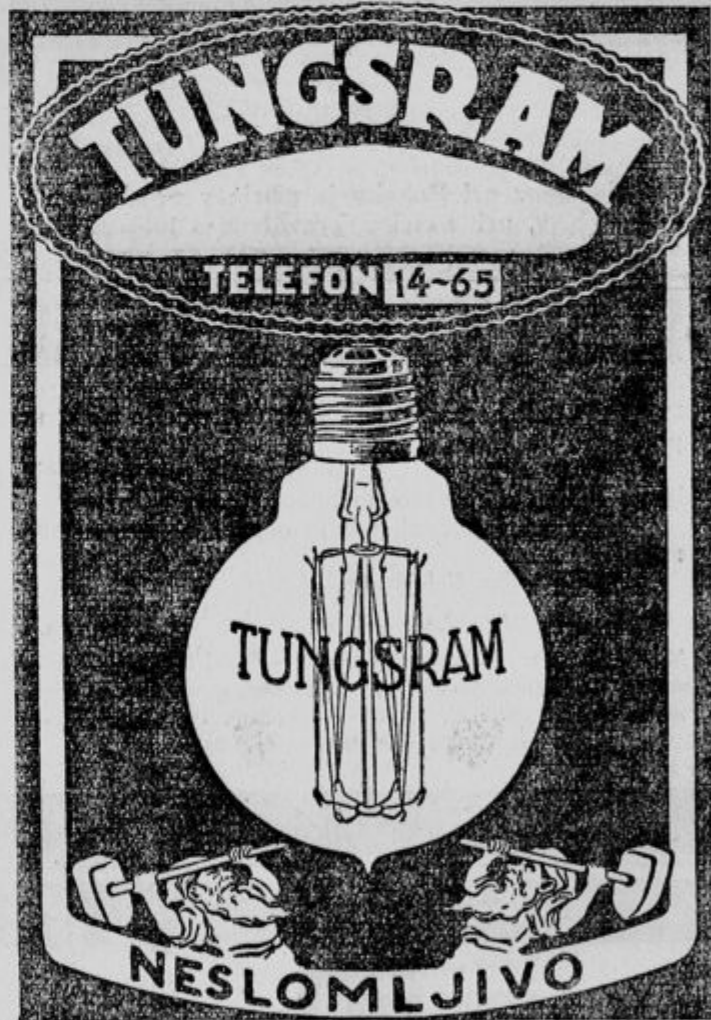
Путницима, пролетницима и странцима

Пажња!

„ГРАНД ХОТЕЛ ПЕТРОГРАД“

(preko od železniških staniš) — Vilsonov trg br. 115, Beograd. — Telefon br. 22—13.

Otvoren je 5. juna ov. god. Hotel je moderno uređen, opremljen sa 120 soba elegantno mebliranih, u svakoj sobi uvedena je topla i hladna voda. Hotel raspolaže sa kupatima, salonima, senarima i snim komforom sa svojim parnim grejačem i električnim osvetljenjem. Restoran i kafe su opremljeni najvrsnim jelom i pićem, prvoklasna kuhinja francuska i srpska. — Cene solidne. — Velika brza i tačna **Дирекција хотела.**

Prvovrstni

Brez konkurence

Tovarna za gumbе, Sl. Bistrica**Underwood**

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!